

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง
อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

นายทศพร อารักษ์พงษ์

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2559

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง

อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี อนุมัติให้นำโครงงานฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารบัณฑิต

คณะกรรมการสอบโครงงาน

(ศ. ดร.สุขสันต์ หอพิบูลสุข)

ประธานกรรมการ

(รศ. ดร.อวิรุทธิ์ ชินกุลกิจนิวัฒน์)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาโครงงาน)

(ผศ. ดร.มงคล จิรวรรณเดช)

กรรมการ

(รศ. ร.อ. ดร.กนต์ธร ชำนิประศาสน์)

คณบดีสำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์

ทศพร อารณพงษ์ : ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง
นางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ (FACTORS INFLUENCING THE
MUNICIPAL SOLID WASTE MANAGEMENT OF PEOPLE IN NANGRONG
MUNICIPALITY BURIRAM PROVINCE) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.
อวิรุทธิ์ ชินกุลกิจนิวัฒน์

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งได้ศึกษาสภาพปัญหาและการจัดการขยะตามหลัก 3R คือ ลดการใช้ (Reduce) ใช้ซ้ำ (Reuse) การใช้ทรัพยากรที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ (Recycle) ในการศึกษาได้นำปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะของประชาชน การศึกษาทำโดยการเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 386 คน ทำการสุ่มตัวอย่าง แปลผลและวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.39 – 3.57 อย่างไรก็ตามในภาพรวมของกลุ่มประชากรพบว่า ปัจจัยด้านอายุ , ด้านอาชีพ , ด้านระดับการศึกษา , ด้านระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน, ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาที่ได้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนจัดการขยะในชุมชน

สาขาวิชา วิศวกรรมโยธา

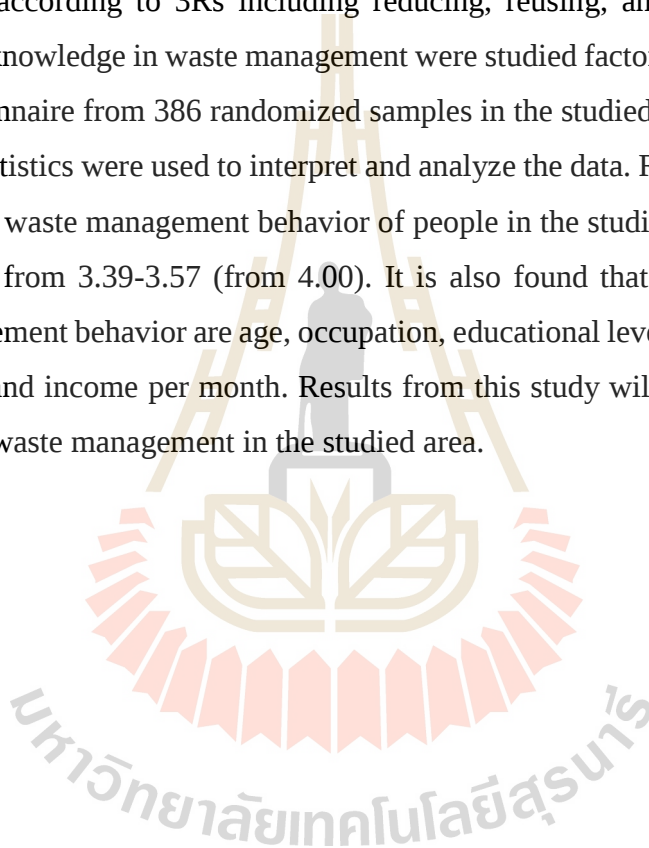
ปีการศึกษา 2559

ลายมือชื่อนักศึกษา _____

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา _____

THOTSAWORN ARPONPONG : FACTORS INFLUENCING THE
MUNICIPAL SOLID WASTE MANAGEMENT OF PEOPLE IN
NANGRONG MUNICIPALITY BURIRAM PROVINCE. ADVISOR :
ASSOC. PROF. AVIRUT CHINKULKIJNIWAT, Ph.D.

This report studies factors that might affect the waste management behavior of people in Nangrong Municipality, Nangrong District, Buriram Province. The behavior is measured according to 3Rs including reducing, reusing, and recycling. Personal attributions, knowledge in waste management were studied factors. Data were gathered using questionnaire from 386 randomized samples in the studied area. Descriptive and inferential statistics were used to interpret and analyze the data. Results from this study show that the waste management behavior of people in the studied area is moderate to high ranging from 3.39-3.57 (from 4.00). It is also found that that factors affecting waste management behavior are age, occupation, educational level, length of stay in the community, and income per month. Results from this study will be used for strategic planning for waste management in the studied area.

School of Civil Engineering
Academic Year 2016

Student's Signature _____
Advisor's Signature _____

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. อวิรุทธิ์ ชินกุลกิจนิวัฒน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิศวกรรมโยธา สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ท่านได้ให้คำปรึกษา แนะนำ พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ อย่างดียิ่งมาโดยตลอด และได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิอีก 2 ท่าน ซึ่งได้แก่ 1) ศาสตราจารย์ ดร. สุขสันต์ หอพิบูลสุข 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มงคล จิรวรรเดช ที่ช่วยให้คำแนะนำ ตรวจสอบเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ซึ่งทำให้เนื้อหา และข้อความในแบบสอบถามเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ให้วิชาความรู้ในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค แก่ผู้ศึกษา ซึ่งเป็นความรู้ที่มีค่าอย่างยิ่ง และมีประโยชน์ในการทำงานของผู้ศึกษาเป็นอย่างมาก ผู้ศึกษาขอระลึกถึงพระคุณบิดา มารดา ที่อบรมสั่งสอนให้เป็นคนดี รักการศึกษา ขอขอบคุณทุกคนในครอบครัว ที่เป็นกำลังใจไม่ให้ย่อท้อ ต่อปัญหาอุปสรรคต่างๆ มาโดยตลอด และขอขอบคุณ ประชาชนชาวเทศบาลเมืองนางรอง ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องและผู้บริหารเทศบาลเมืองนางรอง ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีและสุดท้ายขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่คอยช่วยเหลือและแนะนำในการทำการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดจากงานวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ด้วยความเคารพ

ทศพร อารณพงษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูปภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.3.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	3
1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	3
1.3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่.....	4
1.3.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา.....	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
1.6 นิยามศัพท์.....	5
2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 สถานการณ์ขยะมูลฝอยในประเทศไทย.....	7
2.2 ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์.....	8
2.2.1 ที่ตั้ง.....	8
2.2.2 ประชากร.....	10
2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการขยะ.....	11
2.3.1 ปัญหาที่เกิดจากขยะ.....	11
2.3.2 ความรู้พื้นฐานและความหมายของขยะมูลฝอย.....	12
2.3.3 ประเภทของขยะมูลฝอย.....	13
2.3.4 แหล่งที่มาของขยะมูลฝอย.....	14

2.3.5	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเกิดขยะ และลักษณะของขยะ	15
2.3.6	แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะ ด้วยเทคนิค 3R	16
2.4	แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะ	22
2.4.1	ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม	22
2.5	ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมในการจัดการขยะ	26
2.5.1	แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ (knowledge)	26
2.5.2	แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ (Attitude)	26
2.5.3	แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม (Practice or Behavior)	26
2.6	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
3	วิธีดำเนินการวิจัย	33
3.1	ประชากรและตัวอย่าง	33
3.1.1	กำหนดขอบเขตด้านประชากร	33
3.1.2	กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างและการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง	33
3.2	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	35
3.3	การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
3.3.1	แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ	36
3.3.2	แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ	37
3.4	การวิเคราะห์ข้อมูล	37
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผลการศึกษา	39
4.1	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในเชิงพรรณนา	39
4.2	ผลการวิเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถามด้านปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนโดยใช้หลัก 3R	42
4.3	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม 3R	45
5	สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
5.1	สรุปผลการวิจัย	72
5.2	อภิปรายผลการวิจัย	74
5.3	ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งนี้	76
5.4	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	76
	เอกสารอ้างอิง	77
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	80
	ประวัติผู้เขียน	88

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 386 คน.....	40
4.2 ผลการวิเคราะห์ด้านการลดปริมาณขยะ (Reduce) N = 386.....	42
4.3 ผลการวิเคราะห์ด้านนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) N = 386.....	43
4.4 ผลการวิเคราะห์ด้านการนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) N = 386.....	44
4.5 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านอายุกับการจัดการขยะแบบ 3R.....	45
4.6 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านอายุ กับพฤติกรรมลดปริมาณขยะ (Reduce).....	45
4.7 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของอายุกับ ระดับการปฏิบัติเลือกซื้อ สินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น.....	46
4.8 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของอายุกับ ระดับการปฏิบัติเลือกใช้อุปกรณ์ ใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าการใช้ถุงพลาสติกในการจับจ่ายสินค้า.....	46
4.9 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านอาชีพกับการจัดการขยะแบบ 3R.....	47
4.10 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านอาชีพ กับพฤติกรรมลดปริมาณขยะ (Reduce).....	47
4.11 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของอาชีพกับ ระดับการปฏิบัติเลือกซื้อ สินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น.....	48
4.12 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของอาชีพกับ ระดับการปฏิบัติเลือกใช้ ผลิตภัณฑ์ที่มีชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะเช่นน้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่ม แทนการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ใหม่ทั้งหมด.....	48
4.13 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของอาชีพกับ ระดับการปฏิบัติเลือกใช้ ถุงผ้าใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าการใช้ถุงพลาสติกในการจับจ่ายสินค้า.....	49
4.14 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านระดับการศึกษากับการจัดการขยะแบบ 3R.....	50
4.15 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านระดับการศึกษา กับพฤติกรรมลดปริมาณขยะ (Reduce).....	50
4.16 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัติ เลือกซื้อสินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น.....	51
4.17 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับ การปฏิบัติเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะเช่นน้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่มแทนการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ใหม่ทั้งหมด.....	51

4.18	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัติเลือกใช้ถุงผ้าใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าการใช้ถุงพลาสติกในการจับจ่ายสินค้า.....	52
4.19	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัติให้ความร่วมมือในการช่วยลดขยะมูลฝอย.....	52
4.20	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัติเลือกซื้อสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ ที่มีความคงทนถาวร และมีอายุการใช้งานได้นาน.....	53
4.21	ผลการทดสอบสมมุติฐานปัจจัยด้านการศึกษากับพฤติกรรมการนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse).....	54
4.22	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัตินำถุงพลาสติกที่ใช้แล้วมาทำความสะอาดแล้วนำมาใช้ใหม่.....	54
4.23	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัตินำเสื้อผ้าที่ชำรุดมาซ่อมแซมใช้ใหม่แทนการซื้อเสื้อผ้าใหม่.....	55
4.24	ผลการทดสอบสมมุติฐานปัจจัยด้านการศึกษาที่มีผลต่อพฤติกรรมการนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle).....	56
4.25	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัติได้คัดแยกเศษเหล็ก เศษโลหะเพื่อนำไปขาย.....	56
4.26	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัติมีการคัดแยกขวดพลาสติก/ ถุงพลาสติก/ กระจังพลาสติกไว้ขาย.....	57
4.27	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัตินำขยะมูลฝอยสด หรือเศษอาหารมาหมักทำปุ๋ย.....	57
4.28	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัตินำวัสดุที่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นของใช้ในรูปแบบอื่น เช่น ทำแจกันดอกไม้จากขวดน้ำ.....	58
4.29	ผลการทดสอบสมมุติฐานปัจจัยด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนกับการจัดการขยะแบบ 3R.....	59
4.30	ผลการทดสอบสมมุติฐานปัจจัยด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีผลต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ (Reduce).....	59
4.31	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านระยะเวลาอาศัยที่อยู่ในชุมชนกับระดับการปฏิบัติเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น.....	60

4.32	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านระยะเวลาอาศัยที่อยู่ในชุมชนกับระดับการท่านเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะ เช่น น้ำยา ล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่ม แทนการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ใหม่ทั้งหมด	60
4.33	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนกับระดับให้ความร่วมมือในการช่วยลดขยะมูลฝอย	61
4.34	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนกับระดับเลือกซื้อสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ ที่มีความคงทนถาวร และมีอายุการใช้งานได้นาน	61
4.35	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีผลต่อพฤติกรรมการนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse)	62
4.36	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน กับระดับการนำถุงพลาสติกที่ใช้แล้วมาทำความสะอาดแล้วนำมาใช้ใหม่	63
4.37	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน กับระดับการนำเสื้อผ้าที่ชำรุดมาซ่อมแซมใช้ใหม่ แทนการซื้อเสื้อผ้าใหม่	63
4.38	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน กับระดับท่านเลือกซื้อและใช้สินค้าที่ออกแบบมาให้ใช้ได้หลายครั้งได้เพื่อลดขยะ	64
4.39	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีผลต่อพฤติกรรมการนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)	65
4.40	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน กับระดับการปฏิบัติการคัดแยกเศษเหล็ก เศษโลหะ เพื่อนำไปขาย	65
4.41	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน กับระดับการปฏิบัติการคัดแยกขวดพลาสติก/ ถุงพลาสติก/ กระจกพลาสติกไว้ขาย	66
4.42	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน กับการจัดการขยะแบบ 3R	67
4.43	ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่มีผลต่อพฤติกรรมการนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)	67
4.44	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับระดับการปฏิบัติการนำได้คัดแยกเศษเหล็ก เศษโลหะ เพื่อนำไปขาย	68
4.45	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับระดับการมีการคัดแยกขวดพลาสติก/ ถุงพลาสติก/ กระจกพลาสติกไว้ขาย	68
4.46	ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับระดับการปฏิบัติการคัดแยกกระดาษไว้ขาย	69

- 4.47 ผลการทดสอบสมมุติฐานปัจจัยด้านสภาพพื้นที่อยู่อาศัยกับการจัดการขยะแบบ 3R.....70
- 4.48 ผลการทดสอบสมมุติฐานปัจจัยด้านช่องทางการรับรู้ข้อมูลด้านการจัดการขยะจาก
ทางเทศบาลกับการจัดการขยะแบบ 3R.....70

สารบัญรูปภาพ

รูปที่	หน้า
2.1 แผนที่อำเภอเมืองนางรอง.....	9
2.2 แผนที่แสดงเขตชุมชน เทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์.....	9

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันปัญหาขยะเป็นปัญหาในทุกระดับ ทั้งในระดับโลก ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่นซึ่งมีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้เนื่องจากปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นทุกปีและมีมากขึ้นกว่าที่จะสามารถกำจัดได้หมด พื้นที่ที่ใช้ในการกำจัดก็หายากมากขึ้นเป็นปัญหาที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญและต้องร่วมมือกันแก้ไขอย่างกันอย่างเต็มความสามารถ เพราะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนทุกระดับเกิดจากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ตลอดจนพฤติกรรม การอุปโภคบริโภคของคนเราเริ่มเปลี่ยนไปจากเดิมที่เคยใช้ตะกร้าเวลาที่ไปจ่ายตลาดใช้ปืนโตใส่อาหารใช้ใบตองหรือใบบัวซึ่งเป็นวัสดุย่อยสลายง่ายห่ออาหาร แต่ปัจจุบันมีการใช้สินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์จำพวกพลาสติก โฟม แก้ว กระดาษ โลหะ อลูมิเนียม เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้มีปริมาณขยะสูงขึ้นตามไปด้วย ผลกระทบที่จะตามมาทั้งความสูญเสียทางด้านสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำดินเสื่อมสภาพ ความเสียหายจากเหตุรำคาญส่งกลิ่นเหม็นรบกวน เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์พาหนะนำโรคเสียหายต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจและสิ้นเปลืองงบประมาณของรัฐบาลที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาขยะ อย่างไรก็ตามปริมาณขยะที่เกิดขึ้น เป็นขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ถึงร้อยละ 80 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้น โดยสามารถนำขยะจำพวกพลาสติก แก้ว กระดาษ โลหะ อลูมิเนียม มารีไซเคิลได้ร้อยละ 30 -35 และนำขยะอินทรีย์หรือขยะที่สามารถย่อยได้มาทำปุ๋ยหมักได้ร้อยละ 40-45 แต่ปัจจุบันอัตราการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่นี้มีเพียงร้อยละ 22 ของปริมาณขยะทั้งหมด (กรมควบคุมมลพิษ, 2551: 6-7) ซึ่งยังคงเป็นอัตราที่ต่ำมากเมื่อเปรียบเทียบกับขยะที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ได้

จากการสำรวจข้อมูลเชิงปริมาณขยะมูลฝอยทั่วประเทศพบว่ามีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจำนวน 26.77 ล้านตัน/ปี หรือประมาณ 73,355 ตัน/วัน โดยอัตราการผลิตขยะ/คน/วัน สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องขึ้นทุกปี จาก 1.03 กิโลกรัม/คน/วัน ในปี 2551 เพิ่มขึ้นเป็น 1.15 กิโลกรัม/คน/วัน ในปี 2556 จากปัญหาดังกล่าวกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงผลักดันให้ “การจัดการขยะมูลฝอยเป็นวาระแห่งชาติ” คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เห็นชอบแผนที่นำทาง Road Map. การจัดการมูลฝอยของเสียอันตรายเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2557 โดยมีกิจกรรมคือ 1. เร่งการจัดการขยะมูลฝอยสะสมในสถานที่กำจัดขยะพื้นที่วิกฤต 2. ให้มีรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อจัดการกับขยะที่เข้ามาใหม่ 3. จัดระเบียบมาตรการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และ 4. การสร้างวินัยของคนในชาติมุ่งสู่การจัดการขยะที่ยั่งยืน นายกรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายของคณะรัฐบาลต่อ

สถานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 โดยนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่สำคัญประการหนึ่งคือ เร่งรัดการควบคุมมลพิษทั้งทางอากาศ ขยะ และน้ำเสียที่เกิดจากการผลิตและการบริโภค เพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้แก่ประชาชน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงได้มอบนโยบายและแนวทางการปฏิบัติราชการแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดบูรณาการการทำงานร่วมกันทุกภาคส่วนในการรณรงค์กำจัดขยะการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในชุมชน ถนนสถานที่สาธารณะแหล่งท่องเที่ยว ทั้งกำจัดผักตบชวา และสิ่งปฏิกูลในแม่น้ำ ลำคลอง โดยให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตามโครงการ“เมืองสวย น้ำใส”1 ใน 8 กิจกรรมหลักของกระทรวงมหาดไทย (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : กรมควบคุมมลพิษ , 2556)

อำเภอนางรองเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้รับการยกฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบลเมื่อปี พ.ศ. 2529 และได้ยกฐานะจากเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมืองเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2548 เมื่อนางรองเป็นชุมชนโบราณ ตั้งอยู่ในเขตอีสานใต้ มีถนนสายสำคัญคือ ทางหลวงหมายเลข 24 ถนนโชคชัย – เดชอุดม ซึ่งเป็นเส้นทางหลักที่เชื่อมระหว่างภาคกลาง จังหวัดในเขตอีสานใต้ มุ่งสู่ประตูอินโดจีน ตลอดจนเทศบาลเมืองนางรองยังเป็นพื้นที่ตามโครงการเส้นทางอารยธรรมที่เชื่อมระหว่าง เมืองพิมายสู่เมืองพนมรุ้ง และปัจจุบันยังเป็นเส้นทางที่เชื่อมระหว่างตลาดอินโดจีนจังหวัดมุกดาหารสู่เส้นทางตลาดโรงเกลือ จังหวัดสระแก้ว

เทศบาลเมืองนางรองมีพื้นที่ประมาณ 20.768 ตารางกิโลเมตร มีชุมชนทั้งสิ้น 20 ชุมชน มีประชากร จำนวน 21,362 คน มีครัวเรือน 10,615 ซึ่งถือได้ว่าเป็นชุมชนขนาดใหญ่ ดังนั้นปัญหาการจัดการขยะในระดับท้องถิ่นนับวันยิ่งเกิดผลกระทบอย่างรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้เนื่องจากปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นทุกปีเกินกว่าที่จะกำจัดได้หมด พื้นที่ที่จะใช้กำจัดขยะหาได้ยากขึ้นซึ่งเทศบาลเมืองนางรองเองก็เช่นกัน จากข้อมูลสถานการณ์สิ่งแวดล้อมและสุขภาพของเทศบาลเมืองนางรอง (กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองนางรอง,ปี 2558)พบว่าปัจจุบันเทศบาลเมืองนางรองมีปริมาณมูลฝอยทั่วไป 40-50 ตัน/วัน คิดเป็น 2.34 กก./คน/วัน ซึ่งสูงกว่าสองเท่าของค่าเฉลี่ยทั่วไป

ในปัจจุบันเทศบาลเมืองนางรองเกิดปัญหาในการหาสถานที่กำจัดขยะ โดยสถานที่กำจัดขยะมีไม่เพียงพอและได้ดำเนินการโดยการไ้ร่รถวิ่งไปทิ้งที่แหล่งกำจัดขยะแหล่งอื่นที่ต้องใช้ระยะทางไกลและปัญหาอีกอย่างคือการให้บริการการเก็บขยะเปลี่ยนไปจากเดิมคือครัวเรือนไหนตั้งอยู่ในซอยที่ดูเหมือนแคบการบริการจะไม่ทั่วถึง โดยจำเป็นต้องเก็บแล้วนำออกมาทิ้งยังสถานที่ทางเทศบาลเมืองนางรองจัดไว้ให้อาจใกล้บ้างไกลบ้าง เทศบาลเมืองนางรองได้มีแนวคิดการจัดการขยะโดยให้ความรู้แก่ประชาชนในเขตเทศบาลเรื่องการคัดแยกขยะก่อนนำมาทิ้ง ได้ทำเตาเผาขยะ

จากถ้ำน้ำม้นให้ชุมชนละ 2 ถ้ำ และถ้ำคัดแยกขยะให้ทั้ง 20 ชุมชน เพื่อลดปัญหาขยะและสร้างการมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะของประชาชนในเขตเทศบาล

การศึกษานี้จะกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการจัดการขยะในครัวเรือนตามหลัก 3Rs คือ ลดการใช้ (Reduce) ใช้ซ้ำ (Reuse) การใช้ทรัพยากรที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ (Recycle) ผลการศึกษาที่ได้จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนจัดการพัฒนาองค์ความรู้ในเรื่องการจัดการขยะเสริมสร้างทัศนคติที่ดีของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรองจังหวัดบุรีรัมย์ให้สามารถจัดการขยะในครัวเรือนได้อย่างเหมาะสม และสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปกำหนดแนวทางในการวางแผนยุทธศาสตร์ การกำหนดนโยบายด้านการจัดการขยะและกำหนดแนวทางการจัดการขยะในจังหวัดบุรีรัมย์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 21,310 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่

- 1) ปัจจัยส่วนบุคคล 1. เพศ 2. อายุ 3. อาชีพ 4. ระดับการศึกษา 5. ระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน 6. รายได้ต่อเดือน 7. สภาพพื้นที่อยู่อาศัย 8. ช่องทางการรับรู้ข่าวสารจากทางเทศบาล
- 2) ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะ
 1. ด้านลดการเกิดขยะมูลฝอย (Reduce)
 2. ด้านการนำกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse)

3. ด้านการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycling)

1.3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ เขตเทศบาลเมืองนางรอง ตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

1.3.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา คือ เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ระยะเวลาที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยอยู่ในช่วง เดือน มกราคม 2560 ถึง เดือน กรกฎาคม 2560 รวมระยะเวลา 7 เดือน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ในครั้งนี้เพื่อ

1.4.1 ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

1.4.2 นำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางกำหนดนโยบาย การวางแผนยุทธศาสตร์ ด้านการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

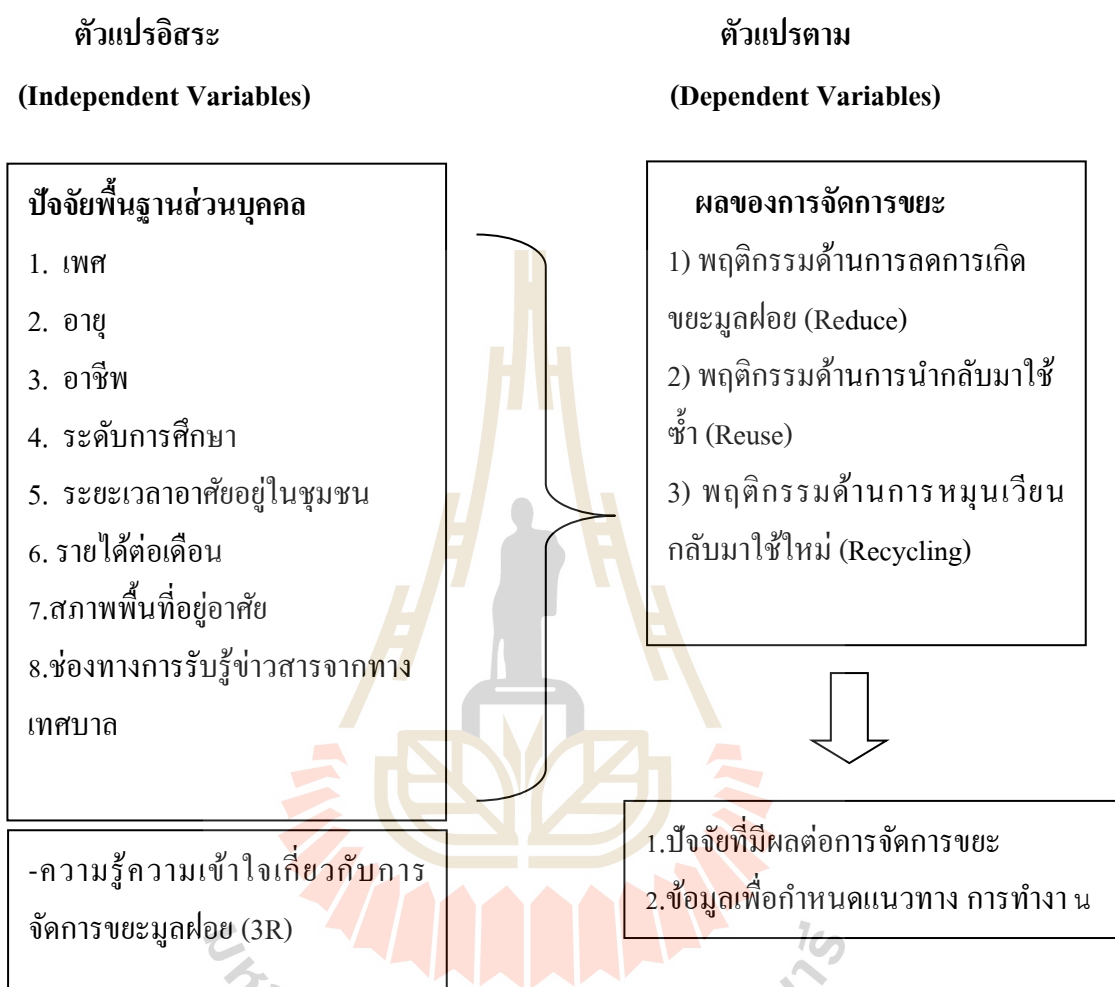
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3)อาชีพ 4) การศึกษา 5)ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ 6) รายได้ต่อเดือน 7)สภาพพื้นที่อยู่อาศัย 8)ช่องทางการรับรู้ข่าวสารจากทางเทศบาล
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง และผลของการจัดการขยะ

- 1) พฤติกรรมด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย (Reduce)
- 2) พฤติกรรมด้านการนำกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse)
- 3) พฤติกรรมด้านการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycling)

รูปที่ 1 ประกอบด้วยตัวแปรดังนี้
กรอบแนวคิดที่ใช้ในงานวิจัย

รูปที่ 1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในงานวิจัย

1.6 นิยามศัพท์

เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นไปในทางเดียวกัน จึงกำหนดความหมายของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล หมายถึง ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) อาชีพ 4) การศึกษา 5) ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ 6) รายได้ต่อเดือน 7) สภาพพื้นที่อยู่อาศัย 8) ช่องทางการรับรู้ข่าวสารจากทางเทศบาล

ขยะ หมายถึง สิ่งของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตและอุปโภคซึ่งเสื่อมสภาพจนใช้การไม่ได้หรือไม่ต้องการใช้แล้ว บางชนิดเป็นของแข็งหรือกากของเสีย (Solid Waste) มีผลเสียต่อสุขภาพทางกายและจิตใจเนื่องจากความสกปรก เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคทำให้เกิดมลพิษและทัศนียภาพ

การจัดการขยะ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้มีปริมาณขยะหรือเศษวัสดุที่จะต้องส่งกำจัดให้เหลือน้อยที่สุด

พฤติกรรมจัดการขยะ หมายถึง พฤติกรรมการจัดการขยะ 3 ด้าน ได้แก่

1. พฤติกรรมการลดการเกิดขยะมูลฝอย (Reduce)
2. พฤติกรรมการนำกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse)
3. พฤติกรรมด้านการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycling)

การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะ หมายถึง การติดตามข่าวสารเกี่ยวกับขยะมูลฝอยด้านการคัดแยก การลดปริมาณขยะ การนำกลับมาใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่ โดยได้รับรู้จากการประชาสัมพันธ์ การออกณรงค์ให้ความรู้การจัดการขยะของเทศบาลเมืองนางรอง

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 สถานการณ์ขยะมูลฝอยในประเทศไทย
- 2.2 ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
- 2.3 ทฤษฎี แนวคิดการจัดการขยะ
- 2.4 แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะ
- 2.5 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะ
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 สถานการณ์ขยะมูลฝอยในประเทศไทย

หลังจากที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้กำหนดให้ขยะมูลฝอยเป็นวาระแห่งชาติ และมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษจัดทำ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ซึ่ง คสช. เห็นชอบเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2557 ถือเป็นแรงขับเคลื่อนให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและดำเนินการตามแนวทาง Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายซึ่งประกอบด้วย การกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดมูลฝอย (ขยะมูลฝอยเก่า) การสร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสม (ขยะมูลฝอยใหม่) การวางระเบียบมาตรฐานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และการสร้างวินัยของคนในชาติมุ่งสู่การจัดการที่ยั่งยืนผลจากการบูรณาการ การดำเนินงานของภาคส่วนต่าง ๆ ภายใต้อาณัติ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ในระยะเวลา 6 เดือนแรกของปี 2558 เมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายตาม Roadmap แล้ว สามารถดำเนินงานบริหารจัดการขยะมูลฝอยและแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยของประเทศไทยได้อย่างเป็นรูปธรรมหลายประการขยะมูลฝอยชุมชน

- การจัดการขยะมูลฝอยตกค้างสะสม (ขยะมูลฝอยเก่า)

เมื่อเริ่มต้นการจัดทำ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย มีการคาดการณ์ปริมาณขยะตกค้างสะสมทั่วประเทศไว้ทั้งหมด 28 ล้านตัน และเพิ่มขึ้นเป็น 30 ล้านตัน หลังจากดำเนินงานตาม Roadmap ระยะเวลาหนึ่งเมื่อสิ้นสุดปี 2557 สามารถจัดการขยะตกค้างสะสมได้รวม 13.2 ล้านตัน และในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2558 (มกราคม – มิถุนายน) จัดการได้เพิ่มขึ้นเป็น

15 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 50 ของปริมาณขยะตกค้างสะสมทั้งหมดแบ่งเป็นการดำเนินงานในพื้นที่ 6 จังหวัดเร่งด่วน ได้แก่ จังหวัด พระนครศรีอยุธยา สระบุรี ลพบุรี นครปฐมสมุทรปราการ และ ปทุมธานี จำนวน 11.04 ล้านตัน กำจัดได้ 9.22 ล้านตัน และอีก 71 จังหวัดจำนวน 18.96 ล้านตัน กำจัดได้ 5.78 ล้านตัน

- การจัดการขยะมูลฝอยใหม่

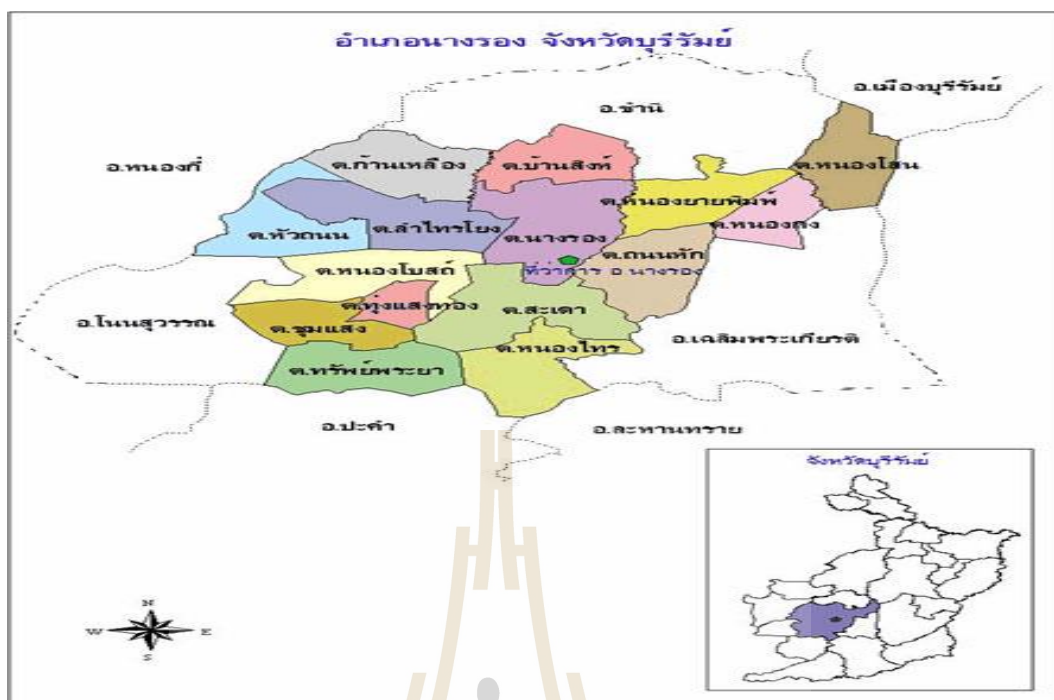
ปัจจุบัน มีปริมาณขยะมูลฝอย เกิดขึ้นประมาณ 70,000 ตันต่อวัน ในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศไทย จำนวน 7,853 แห่ง ได้รับการเก็บขนและนำไปกำจัดอย่างถูกต้องประมาณ 22,000 ตันต่อวัน (ร้อยละ 32) ที่เหลือมีการเก็บขนแต่นำไปกำจัดแบบไม่ถูกต้อง บางแห่งกองทิ้งไว้ในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย นอกจากนี้ยังมีขยะมูลฝอยอีกจำนวนหนึ่งที่ยังไม่ได้รับการให้บริการเก็บขน (รายงานประจำปี กรมควบคุมมลพิษ, 2558)

2.2 ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

2.2.1 ที่ตั้ง

เทศบาลเมืองนางรอง ตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเขตเทศบาลมีพื้นที่ครอบคลุมบางส่วนของสองตำบลคือตำบลนางรองและตำบลถนนหัก อยู่ในเขตการปกครองของอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ มีพื้นที่ 20.768 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้ คือ

ทิศเหนือ	จดเขตตำบลนางรอง และตำบลหนองยายพิมพ์ อำเภอนางรอง
ทิศใต้	จดเขตตำบลสะเดาและตำบลนางรอง อำเภอนางรอง
ทิศตะวันออก	จดเขตตำบลถนนหัก และตำบลหนองยายพิมพ์ อำเภอนางรอง
ทิศตะวันตก	จดเขตตำบลหนองโสนและตำบลนางรอง อำเภอนางรอง

รูปที่ 2.1 แผนที่อำเภอนางรอง
(ที่มา : nangrong.buriram.doe.go.th)

แผนที่แสดงเขตชุมชน เทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

รูปที่ 2.2 แผนที่แสดงเขตชุมชน เทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
(ที่มา : งานแผนที่กายวิเทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์)

2.2.2 ประชากร

จำนวนประชากรในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งตามชุมชน (ชาย หญิง ครีวเรือน) ดังนี้

ที่	ชุมชน	จำนวนประชากร			จำนวนครัวเรือน
		เพศชาย	เพศหญิง	รวม	
1	วัดขุนก้อง	731	800	1,531	812
2	วัดกลาง	684	826	1,510	1,046
3	วัดร่องมันทศ	573	624	1,197	891
4	ป่าตาเล็ง	605	738	1,343	840
5	วัดถนนหัก	437	404	841	217
6	วัดป่าเรไร	684	765	1,449	1,094
7	บ้านเก่า	497	546	1,080	577
8	วัดใหม่เรไรทอง	662	568	1,065	354
9	หนองโพรง	151	744	1,406	462
10	ทุ่งแหลม	883	149	300	109
11	หนองรี	506	899	1,782	968
12	หนองเสม็ด	634	724	1,358	808
13	จะบวก	661	766	1,427	425
14	โคกหลวงพ้อ	153	178	331	164
15	ดอนแสงพันธ์	301	350	651	295
16	บ้านถนนหัก	280	337	617	197
17	ถนนหักพัฒนา	321	345	666	232
18	วัดสวนป่ารักน้ำ	424	465	889	385
19	หนองกรด	560	560	1,066	502
20	วัดหัวสะพาน	395	406	801	392
รวม		10,116	11,194	21,310	10,770

2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการขยะ

2.3.1 ปัญหาที่เกิดจากขยะ

เกษม จันทรแก้ว และคณะ (2542) กล่าวว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากขยะเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบ ให้กับชุมชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันทั้งชุมชนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก แล้วแต่สภาพปัญหาและผลกระทบของแต่ละชุมชน ทั้งนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นขึ้นอยู่กับสภาพทั่วไปของชุมชน และวิธีการจัดการของชุมชนเอง ซึ่งในแต่ละชุมชนก็ไม่ได้คำนึงนอนใจหรือไม่ตระหนักกับปัญหาที่เกิดขึ้น จะเห็นได้ว่าหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญ และพยายามหาทางแก้ไขปัญหา ซึ่งหากไม่มีการเก็บหรือขนถ่ายและกำจัดขยะอย่างถูกต้องเหมาะสมแล้วจะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ต่อชุมชนโดยสาเหตุหลัก ที่ทำให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอยมักเกิดจากความมั่งคั่ง การขาดความรู้ความเข้าใจของประชาชน และขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเห็นได้จากการทิ้งขยะลงตามพื้น หรือแหล่งน้ำ โดยไม่ทิ้งลงในถังรองรับที่จัดไว้ให้ และโรงงานอุตสาหกรรมบางแห่งลักลอบนำสิ่งปฏิกูลไปทิ้งตามที่ว่างเปล่า การผลิตหรือใช้สิ่งของมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น เช่น การผลิตสินค้าที่มีกระดาษหรือพลาสติกหุ้มหลายชั้น และการซื้อสินค้าโดยห่อแยกหรือใส่ถุงพลาสติกหลายถุงทำให้มีขยะปริมาณมากและการเก็บหรือทำลายหรือนำขยะไปใช้ประโยชน์ไม่มีประสิทธิภาพ จึงมีขยะตกค้าง กองหมักหมมและส่งกลิ่นเหม็นไปทั่วบริเวณจนก่อปัญหามลพิษให้กับสิ่งแวดล้อม

วิวัฒน์ สวาศรี และคณะ (2548) ได้ยกตัวอย่าง ปัญหาที่เกิดจากขยะซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในหลาย ๆ ด้านไม่ว่าจะก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม(Pollution) ซึ่งทำให้สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของชุมชนเกิดมลพิษ เช่น น้ำเสีย อากาศเสีย การปนเปื้อนของดิน หรือเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของเชื้อโรคและแมลงต่าง ๆ (Breeding Places) ซึ่งขยะมูลฝอยอาจมีเชื้อที่ทำให้เกิดโรคต่าง ๆ ได้ ถ้าหากมีการกำจัดที่ไม่ถูกต้องโดยจะส่งผลให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงวัน หนูซึ่งเป็นพาหะนำโรคหรือแม้กระทั่งส่งผลให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพของประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ไม่ถูกสุขลักษณะ (Health Risk) โดยเฉพาะชุมชนที่ขาดการจัดการในด้านการกำจัดขยะที่ดีและ/หรือที่มีประสิทธิภาพที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและ/หรือหลักเกณฑ์การสุขาภิบาลซึ่งผลกระทบดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้ที่พักอาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าวเสี่ยงต่อการเป็นโรคต่าง ๆ ได้ง่าย ไม่ว่าจะเป็นโรคทางเดินอาหาร และผลที่เกิดจากการสูญเสียทางเศรษฐกิจ (Economic Loss) ซึ่งชุมชนจะต้องเสียค่าใช้จ่าย สำหรับการกำจัดขยะเป็นประจำ ทุกเดือน และถ้าหากมีการกำจัดไม่ถูกต้องก็ย่อมส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่และ/หรือเป็นวัฏจักรที่เป็นผลมาจากการขาดการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลกระทบดังกล่าวข้างต้นไม่เพียงแต่ทำให้เกิดปัญหาทางด้านคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่เท่านั้น ยังส่งผลกระทบเป็นวงกว้างโดยเฉพาะลักษณะทางกายภาพไม่ว่าจะเป็น

การทำให้ขาดความสง่า (Aesthetics) ซึ่งเห็นได้จากการเก็บขยะที่ไม่เป็นระบบและยังขาดประสิทธิภาพหรือแม้แต่ปัญหาที่ทุกคนอาจมองข้าม นั่นก็คือการก่อให้เกิดอุบัติเหตุ (Accident Risk) จากขยะที่กองทิ้งไว้ซึ่งอาจมีทั้งเศษกระดาษาที่ติดไฟ หรือสารพิษ/สารปนเปื้อนโดยเฉพาะคนเก็บของเก่าอาจได้รับสารพิษเข้าสู่ร่างกายทั้งทางการสูดดมและ/หรือการสัมผัสที่อาจซึมเข้าสู่ผิวหนังได้ ซึ่งหากขาดความระมัดระวังก็จะส่งผลกระทบต่อชีวิตและผลกระทบทางสุขภาพที่ตามมาได้ และปัญหาที่ผู้วิจัยพบทวนวรรณกรรมที่หลายหน่วยงานได้กล่าวเป็นเสียงเดียวกันหรือแม้แต่การสอบถามจากประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาขยะมูลฝอยที่ขาดการจัดการที่มีประสิทธิภาพก็จะตอบเป็นเสียงเดียวกันว่าได้รับกลิ่นเหม็นจากขยะซึ่งก่อให้เกิดความรำคาญ (Nuisance) และส่งผลกระทบต่อสุขอนามัยได้เช่นกัน

2.3.2 ความรู้พื้นฐานและความหมายของขยะมูลฝอย (Refuse of Solid Waste)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานฉบับ พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายของคำว่ามูลฝอย หมายถึง เศษสิ่งของที่ทิ้งแล้ว หยากเยื่อ และขยะ หมายถึง หยากเยื่อ มูลฝอย

พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ให้คำจำกัดความของคำว่ามูลฝอยไว้ ดังนี้

มูลฝอย (waste) หมายถึง สิ่งของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตและอุปโภค ซึ่งเสื่อมสภาพจนใช้การไม่ได้หรือไม่ต้องการใช้แล้วบางชนิดเป็นของแข็งหรือกากของเสีย (solid waste) มีผลเสียต่อสุขภาพทางกายและจิตใจ เนื่องจากความสกปรก เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค ทำให้เกิดมลพิษและทัศนียภาพ

มูลฝอย (solid waste) หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถัง มูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้ให้ความหมายของคำว่า “ของเสีย” หมายถึง ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสียอากาศเสีย มลสาร หรือวัตถุอันตรายอื่นใด ซึ่งถูกปล่อยทิ้งหรือมีที่มาจากแหล่งกำเนิดมลพิษรวมทั้ง กากตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากแหล่งต่าง ๆ

Neal and Schubel (1987) ให้ความหมายของขยะมูลฝอย(Solid Wastes) หมายถึงวัตถุสิ่งของที่ทิ้งจากอาคารบ้านเรือน สถานที่ทำงาน โรงงานอุตสาหกรรม เช่น เศษอาหาร เศษสิ่งของวัสดุเหลือใช้ ซากรถยนต์ และตะกอน กากน้ำเสีย เป็นต้น โดยสิ่งของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตและอุปโภคซึ่งเสื่อมสภาพจนใช้การไม่ได้หรือไม่ต้องการใช้แล้ว ซึ่งทำให้มีผลเสียต่อสุขภาพทั้งร่างกายและสภาวะต่าง ๆ เนื่องจากความสกปรกเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคทำให้เกิดมลพิษและทัศนียภาพจึงส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเช่น การทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำและส่งผลให้เกิดกลิ่น

เน่าเหม็นจากพฤติกรรมดังกล่าวตามมา ซึ่งจากคำจำกัดความที่ผู้วิจัยได้สรุปไว้ข้างต้นทำให้ผู้วิจัยนึกถึงคำกล่าวที่ว่า “เด็ดดอกไม้สะเทือนถึงดวงดาว” โดยเกิดจากการกระทำ ของมนุษย์ทั้งสิ้นที่มีกิจกรรม การดำรงชีวิตในแต่ละวัน ซึ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะก่อให้เกิดของเสียโดยเห็นได้จากการตื่นเช้ามาก็ต้องแปรงฟันซึ่งจากกิจกรรมแรกเราจะต้องใช้ทรัพยากรตั้งแต่ยาสีฟันที่ทำให้เกิดน้ำเสีย การทานอาหารเข้า ก็ย่อมมีเศษอาหารที่เหลือจากการบริโภค จึงมีอาจปฏิเสธได้ว่ามนุษย์ได้เป็นผู้ใช้/ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่นกันดังนั้นอาจจะกล่าวโดยสรุปได้ว่า ขยะมูลฝอย หมายถึง เศษสิ่งของที่ไม่ต้องการใช้แล้ว ทั้งที่เน่าเปื่อยได้และไม่เน่าเปื่อย รวมตลอดถึงเถา ซากสัตว์ มูลสัตว์ ฟันละออง และเศษวัตถุที่ทิ้งจากอาคารบ้านเรือน ตลาดและโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะก่อให้เกิดของเสีย แต่มนุษย์สามารถที่จะลดการเกิดขยะได้โดยการใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่ และขั้นตอนที่สูงขึ้นไปก็คือการนำไปผ่านกระบวนการแปรรูป ต่าง ๆ โดยการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่นั้น และ/หรือ การใช้ประโยชน์จากมูลฝอย จะช่วยลดปริมาณขยะที่ก่อปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีวิธีการที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็น การคัดแยกของเสียจากแหล่งกำเนิด (Solid Waste Separation) มาหมุนเวียนใช้ใหม่ คือ ของเสียจากอาคารบ้านเรือนที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น ขวด กระดาษ พลาสติก ยาง โลหะ ฯลฯ ซึ่งสามารถนำไปจำหน่ายยังโรงงานเพื่อผลิตเป็นสินค้า การนำมูลฝอยหรือของเสียมาใช้ประโยชน์ด้านพลังงานของเสียมีสารประกอบจำนวนมาก ที่สามารถเปลี่ยนเป็นผลผลิตทางพลังงาน โดยขบวนการเผาไหม้จากมูลฝอยสามารถใช้ประโยชน์ในด้านพาณิชย์ และอุตสาหกรรมทั้งสามารถเก็บเป็นพลังงานได้อีก และการนำกากของเสียไปเป็นอาหารสัตว์ และใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เป็นต้น

2.3.3 ประเภทของขยะมูลฝอย (Type of Solid Waste)

กรมควบคุมมลพิษ(2542) ได้จัดแบ่งประเภทขยะออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

- 1) ขยะทั่วไป (General Waste) ไม่ว่าจะเป็นขยะที่เกิดจากการก่อสร้าง /ถนนหนทาง หรือ ขยะสำนักงานก็จัดเป็นแหล่งของการเกิดขยะชนิดทั่วไป เช่นขยะที่เกิดจากการก่อสร้าง ไม่ว่าจะเป็นกระเบื้อง เศษอิฐ กรวด ทราย เศษปูน หิน ซึ่งขยะประเภทนี้ไม่เกิดการย่อยสลายและไม่เน่าเหม็นโดยในการกำจัดขยะทั่วไปนั้น ควรคัดแยกขยะที่สามารถนำมาใช้ใหม่ได้ก่อนการส่งกำจัดต่อไปและ
- 2) ขยะอินทรีย์ (Organic Waste) ส่วนใหญ่จะเป็นขยะที่เกิดจากครัวเรือน ร้านอาหาร/โรงอาหาร ตลาดสด และการเกษตรกรรม อันได้แก่ เศษอาหาร ซาก/มูลสัตว์ ซึ่งขยะประเภทนี้จะเป็นชนิดที่ย่อยสลายและเน่าเปื่อยได้ง่าย เนื่องจากเป็นสารประกอบอินทรีย์ที่มีความชื้นค่อนข้างสูงประกอบด้วยขยะประเภทนี้ค่อนข้างมีกลิ่นเหม็น ดังนั้นในการกำจัดขยะประเภทนี้ควรพิจารณาถึงความ

เป็นไปได้ก่อน เพื่อป้องกันปัญหาการเกิดการเน่าเสียโดยขาดระบบการจัดการที่เหมาะสม เช่น ใช้ในการทำปุ๋ยหมัก และ/หรือทำน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น

- 3) ขยะอุตสาหกรรม (Industrial Waste) เกิดจากระบวนการ และ/หรือขั้นตอนการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งประเภทของขยะก็จะแตกต่างกันในประเภทของอุตสาหกรรมนั้น ๆ และขยะประเภทนี้อาจเป็นสารอินทรีย์ที่เน่าเปื่อยหรือชิ้นส่วนประกอบของยานยนต์ก็ได้ ไม่ว่าจะเป็น ยาง แบตเตอรี่ เศษไขมัน ซึ่งในการกำจัดผู้ประกอบการควรพิจารณาและ/หรือให้ความสำคัญในการคัดแยกประเภทขยะ/ชิ้นส่วนที่ยังสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้โดยเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการลดปริมาณขยะได้ และ
- 4) ขยะติดเชื้อและขยะอันตราย (Hazardous Waste) ซึ่งส่วนใหญ่นั้นจะเกิดจากสถานพยาบาล ซึ่งขยะประเภทนี้จะต้องใช้กรรมวิธีในการทำลายเป็นพิเศษ อันได้แก่วิธีสุดท้ายที่ผ่านการใช้ในโรงพยาบาลโดยการกำจัดขยะติดเชื้อจากแหล่งดังกล่าว จะทำลายโดยการเผาในเตาเผาที่มีประสิทธิภาพ/ใช้อุณหภูมิที่สูงกว่าการกำจัดขยะทั่วไป ส่วนขยะอันตรายอื่นๆนั้น อาจพบได้ในสถานที่ทั่ว ๆ ไปไม่ว่าจะเป็น แบตเตอรี่กระป๋องสี พลาสติก फिल्मถ่ายภาพ ถ่านไฟฉาย ซึ่งขยะประเภทนี้หากขาดความระมัดระวังในการใช้ประกอบกับขาดการทิ้งและ/หรือการจัดที่ถูกต้องอาจส่งผลกระทบต่อทั้งมนุษย์และสิ่งแวดล้อมในทางลบได้

2.3.4 แหล่งที่มาของขยะมูลฝอย (Sources of Refuse)

กรมประชาสัมพันธ์ (2559) ระบุว่า แหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย ขยะ คือ ของเหลือทิ้งจากการใช้สอยของมนุษย์หรือจากขบวนการผลิตจากกิจกรรมภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม ซึ่ง ปัจจุบันขยะมูลฝอย เป็นปัญหาวิกฤตที่กำลังทวีความรุนแรงมากขึ้น จะมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมโดยรวมและยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ขยะมูลฝอยมีแหล่งกำเนิดต่าง ๆ กัน ซึ่งจะมีชนิดของมูลฝอย และแหล่งกำเนิดจากที่ต่าง ๆ ประกอบด้วย ขยะเปียก แหล่งกำเนิด อาคารบ้านเรือน ภัตตาคารร้านค้า สถานที่ทำงาน ตลาดสด ขยะแห้งที่ติดไฟได้ แหล่งกำเนิด อาคารบ้านเรือน ภัตตาคารร้านค้า สถานที่ทำงาน ตลาดสด ขยะแห้งที่ไม่ติดไฟ แหล่งกำเนิด ภัตตาคารร้านค้า สถานที่ทำงาน ตลาดสด ขี้เถ้า แหล่งกำเนิด อาคารบ้านเรือน ภัตตาคารสถานที่ทำงาน ตลาดสด ขยะที่เก็บกวาดจากถนน แหล่งกำเนิด ถนน ข้างถนน บริเวณที่ดินรกร้างว่างเปล่า ซากสัตว์ แหล่งกำเนิด ถนน ข้างถนน บริเวณที่ดินรกร้างว่างเปล่า เศษชิ้นส่วนของยานพาหนะ แหล่งกำเนิด อุโมงค์รถยนต์ สถานที่ราชการ เศษสิ่งก่อสร้าง แหล่งกำเนิด บริเวณที่มีการก่อสร้าง ขยะจากกิจการอุตสาหกรรม แหล่งกำเนิด โรงงานอุตสาหกรรม โรงไฟฟ้า ขยะพิเศษ

แหล่งกำเนิด ที่พักอาศัย โรงพยาบาลสถาบันต่าง ๆ ขยะจากการเกษตร แหล่งกำเนิด เรือกสวน ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ขยะจากการบำบัดน้ำเสีย แหล่งกำเนิด โรงงานบำบัดน้ำเสีย การกำจัดขยะไม่ให้มี คงทำไม่ได้ เพราะในชีวิตประจำวันเราต้องใช้สิ่งของที่เป็นเครื่องอุปโภค บริโภค จึงจำเป็นต้องมี ของเหลือทิ้ง วิธีที่จะทำให้ขยะไม่ปัญหาคับมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ก็คือการลดปริมาณขยะการ ทำให้ปริมาณขยะที่จะทิ้งลดลง อาจโดยการนำสิ่งที่เป็นขยะนั้นกลับมาใช้ประโยชน์อีกหรือการลด ปริมาณการใช้และให้เหลือทิ้งที่จะทิ้งเป็นขยะจริงเพียงเท่าที่ไม่สามารถใช้ประโยชน์อื่นใดได้อีก

2.3.5 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเกิดขยะ และลักษณะของขยะ

อดิศักดิ์ ทองไข่มุกต์, สุณี ปี ยะพันธุ์พงศ์, นกวัศ บัวสรรวง และ อิมราน หะยีบาภา (2546) กล่าวว่า ในอดีตนั้น การทิ้งมูลฝอยเคลื่อนกลาดทั่วไปโดยไม่มีการจัดการใด ๆ ยังไม่ ก่อให้เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมเท่าใดนัก เพราะจำนวนประชากรยังมีไม่มาก และการพัฒนา ประเทศยังอยู่ในอัตราที่ไม่สูงนัก จึงมีปริมาณมูลฝอยค่อนข้างน้อย รวมทั้งยังมีที่ดินว่างเปล่ามาก พอที่จะรองรับการกำจัดมูลฝอยที่เกิดขึ้นได้ แต่ในปัจจุบันมูลฝอยนับวันจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นตาม จำนวนประชากรและการพัฒนาทางเทคโนโลยี ทำให้มีปริมาณมูลฝอยเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้มูลฝอยที่ถูกผลิตขึ้นในระยะหลัง ๆ จะมีส่วนประกอบของวัสดุที่กำจัดได้ยากมากขึ้น เช่น พลาสติก โฟม รวมทั้งสารเคมีที่ใช้ในการผลิตสิ่งของต่าง ๆ ดังนั้นหากยังไม่มีระบบการจัดการ ที่เหมาะสมย่อมจะต้องเกิดปัญหาความสกปรกอย่างแน่นอน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเกิด และลักษณะของขยะที่เกิดจากการดำรงชีวิตขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ด้านที่ตั้งภูมิศาสตร์ ฤดูกาล รายได้ โครงสร้างของครอบครัว อุปนิสัยในการซื้อสินค้า พฤติกรรมในการบริโภคอาหาร รูปแบบการดำรงชีวิต และกฎหมายข้อบังคับ

วิรัชวัฒน์ สวาศรี และคณะ (2548) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการเกิดและ ลักษณะของขยะ โดยสามารถจำแนกปัจจัยที่มีอิทธิพลได้ดังต่อไปนี้ 1) สถานที่ตั้งของแหล่งกำเนิด มูลฝอยที่มีการคมนาคมขนส่งสะดวก มีความเจริญสะดวกสบายในการซื้อสินค้า ซึ่งทำ ให้ปริมาณ และลักษณะของขยะที่เกิดขึ้นมีความแตกต่างกันไปตามประเภทของสถานที่ ซึ่งพิจารณาได้จากการ คมนาคม โดยถ้าการคมนาคมขนส่งสะดวกก็จะส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มมากขึ้นตามความเจริญ นั้น ๆ และในทางตรงกันข้ามถ้าหากการคมนาคมไม่สะดวกก็จะทำให้มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นนั้น น้อยเช่นกัน 2) ฤดูกาลเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดประเภทและ/หรือปริมาณขยะที่แตกต่างกัน โดย พิจารณาจากฤดูกาลผลไม้ จะมีปริมาณเปลือกผลไม้มากกว่าปกติ 3) รายได้และ โครงสร้างของ ครอบครัว ครอบครัวขนาดใหญ่มีรายได้สูงกำลังการซื้อข้อม้อมีมาก และเพิ่มปริมาณมูลฝอยได้มาก และหลากหลายชนิดยิ่งขึ้น 4) อุปนิสัยในการซื้อสินค้า และพฤติกรรมในการบริโภคของแต่ละ บุคคลซึ่งแตกต่างกัน จึงทำให้ปริมาณและลักษณะของขยะที่เกิดขึ้น จะแปรเปลี่ยนไปกับสามัญ

สำนึกของแต่ละบุคคลนั้น ๆ ว่าจะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากน้อยเพียงใด ซึ่งในที่นี้ไม่เอาตัวรายได้มาเป็นตัวชี้วัด และ 5) กฎหมายข้อบังคับก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดปริมาณขยะ และลักษณะของขยะเช่นกัน ซึ่งเห็นได้จากค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะ โดยจะคิดตามปริมาณการเกิดขยะ ตลอดจนการลงโทษผู้ฝ่าฝืน หรือเข้มงวดการทิ้งขยะในลักษณะที่เป็นอันตราย โดยเข้าหลักการของผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย เป็นต้น

2.3.6 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะ ด้วยเทคนิค 3R

2.3.6.1 การลดปริมาณขยะ

นางเพ็ญนิดา ไชยสาธน์ (2552) ได้กล่าวถึง การจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง หลักการในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม การทิ้งขยะมูลฝอย การเก็บขยะ ชั่วคราวไว้ในภาชนะ การรวบรวมขยะมูลฝอย การขนถ่าย และการขนส่ง การแปลงรูปของขยะมูลฝอยโดยจะคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดในทางสุขอนามัยทัศนียภาพเศรษฐศาสตร์ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการยอมรับของสังคม ขยะหลายชนิดที่เรา “ทิ้ง” อาจเป็นวัตถุดิบในการผลิตสำหรับอีกคน เช่นเศษไม้จากการก่อสร้าง สามารถนำมาทำเฟอร์นิเจอร์ได้ ถุงใส่เมล็ดกาแฟในร้านขายกาแฟสามารถนำมาทำกระเป๋าก็ได้ เสื้อผ้าสามารถทำเป็นรูป หรือแม้แต่การดัดแปลงของใช้ต่างๆ ในบ้าน เช่น การนำขวดโหลกาแฟล้างทำความสะอาด และใช้เป็นขวดโหลใส่ของ ขวดน้ำอัดลมที่ทำด้วยพลาสติก นำมาใส่น้ำดื่ม หรือนำไปใส่ปุ๋ยน้ำชีวภาพ กากน้ำตาล ถุงพลาสติกก็ใช้หลาย ๆ ครั้งตามสภาพและความเหมาะสม

3R คืออะไร

R1 = Reduce (ลดการใช้) คือ “ลดระดับการใช้ในปัจจุบันลง โดยควบคุมปริมาณการใช้ให้อยู่ในสัดส่วนที่พอเหมาะ เพื่อทำให้เกิดการสูญเปล่าให้น้อยที่สุด” กล่าวไว้โดย Middleton and Hawkins ใน Swarbrooke (1998) หรือ ถ้าจะพูดให้เข้าใจง่าย คือ ลดการใช้อย่างฟุ่มเฟือย และ ใช้ทุกสิ่งอย่างคุ้มค่า เลือกใช้เท่าที่จำเป็น ใช้สินค้าที่มีอายุการใช้งานนาน

R2 = Reuse (การใช้อีก) เป็นการนำสิ่งของที่ใช้งานไปแล้วแต่ยังสามารถใช้งานได้อีกให้คุ้มค่า บำรุงรักษาสิ่งของนั้นๆ ให้มีอายุการใช้งานนานๆ หรืออาจนำไปให้ผู้อื่นใช้ต่อหรือบริจาค ก็ได้ “ขยะหลายชนิดที่เรา “ทิ้ง” อาจเป็นวัตถุดิบในการผลิตสำหรับอีกคน เช่นเศษไม้จากการก่อสร้าง สามารถนำมาทำเฟอร์นิเจอร์ได้ ถุงใส่เมล็ดกาแฟในร้านขายกาแฟสามารถนำมาทำกระเป๋าก็ได้ เสื้อผ้าสามารถทำเป็นรูป หรือแม้แต่การดัดแปลงของใช้ต่างๆ ในบ้าน เช่น การนำขวดโหลกาแฟล้างทำความสะอาด และใช้เป็นขวดโหลใส่ของ ขวดน้ำอัดลมที่ทำด้วยพลาสติก นำมาใส่น้ำดื่ม หรือนำไปใส่ปุ๋ยน้ำชีวภาพ กากน้ำตาล ถุงพลาสติกก็ใช้หลาย ๆ ครั้งตามสภาพและความเหมาะสม”

R3 = Recycle (การนำกลับมาใช้ใหม่) เป็นการนำวัสดุต่าง ๆ เช่น กระดาษ แก้ว พลาสติก เหล็ก อะลูมิเนียม ฯลฯ มาแปรรูปโดยกรรมวิธีต่าง ๆ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งนอกจากจะเป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยแล้วยังเป็นการลดการใช้พลังงานและลดมลพิษที่เกิดกับสิ่งแวดล้อมอีกด้วย วิธีการจัดการในแต่ละ R

Reduce (ลดการใช้) เป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตัวเราเองในการใช้สินค้าและบริการต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น เช่น ขยะที่จะเกิดขึ้น การใช้พลังงานในการผลิต ความสิ้นเปลืองในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งพวกเราทุกคนมีส่วนช่วยกันได้ โดยคิดก่อนซื้อสินค้า พิจารณาสินค้านั้นมีความจำเป็นมากแค่ไหน หากจำเป็นต้องซื้อควรพิจารณาว่าหลังจากใช้สินค้านั้นแล้วบรรจุภัณฑ์ที่เหลือสามารถนำกลับมาใช้ซ้ำหรือนำมาแปรรูปใช้ใหม่ได้หรือไม่เช่น... - การไปจ่ายตลาด ถ้านำเอาถุงผ้า ถุงกระดาษ หรือประเภทตะกร้าจักสานที่ทำด้วยหวายหรือไม่ไผ่ ติดมือไปด้วย ก็จะช่วยลดปริมาณการใช้ถุงพลาสติกลงได้

- การชอถุงใหญ่ใบเดียว แทนการใช้ถุงพลาสติกเล็กๆหลายๆใบ
- การใช้แก้วน้ำเซรามิก แทนแก้วพลาสติกหรือแก้วกระดาษ
- ปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ฟุ่มเฟือย เช่น สินค้าลดราคาต่าง ๆ
- ปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีหีบห่อบรรจุภัณฑ์ฟุ่มเฟือย มีการห่อหุ้มหลายชั้น
- ปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงการเลือกซื้อสินค้าชนิดใช้ครั้งเดียวหรือผลิตภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งานต่ำและเป็นอันตราย เช่น ถ่านไฟฉายที่ไม่ได้มาตรฐาน
- ปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงการซื้อผลิตภัณฑ์ขนาดเล็กสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้เป็นประจำ ควรเลือกที่มีขนาดใหญ่เพราะคุ้มค่า และใช้บรรจุภัณฑ์น้อยกว่า
- การใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ชนิดเดิม นอกจากนั้นยังรวมถึงการลดการใช้ทรัพยากรในการออกแบบ การออกแบบเพื่อลดอัตราการใช้วัตถุดิบในกระบวนการผลิต การออกแบบเพื่อลดอัตราการใช้พลังงานในกระบวนการผลิต และ การออกแบบเพื่อลดอัตราการใช้พลังงานในระหว่างการใช้งาน เป็นต้น

Reuse (การใช้ซ้ำ) เป็นหนึ่งในแนวทางการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างรู้คุณค่า นำสิ่งต่าง ๆ ที่ใช้งานไปแล้ว ยังสามารถใช้งานได้ กลับมาใช้ซ้ำ เป็นการลดการใช้ทรัพยากรใหม่ รวมทั้งเป็นการลดปริมาณขยะที่จะเกิดขึ้นอีกด้วย ซึ่งมีวิธีการต่าง ๆ มากมาย เช่น

- เลือกซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมาให้ใช้ได้มากกว่า 1 ครั้ง เช่น แบตเตอรี่ประจุไฟฟ้าใหม่ได้
- ซ่อมแซมเครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ (Repair) ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อีก
- บำรุงรักษาเครื่องใช้ อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้สามารถใช้งานได้คงทนและยาวนานขึ้น
- นำบรรจุภัณฑ์และวัสดุเหลือใช้อื่นๆ กลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น การนำใช้ซ้ำถุงพลาสติก ถุงผ้า ถุงกระดาษ กล่องกระดาษ ขวดน้ำดื่ม เขียอกนม และกล่องใส่ขนมมาใช้ซ้ำ
- ยืม เช่า หรือใช้สิ่งของหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้บ่อยครั้งร่วมกัน เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร
- บริจาคหรือขายสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น หนังสือ เสื้อผ้า เฟอร์นิเจอร์ และเครื่องมือใช้สอยอื่นๆ
- ใช้ซ้ำวัสดุสำนักงาน เช่น การใช้กระดาษทั้งสองหน้า เป็นต้น
- การดัดแปลงสิ่งของให้ใช้ประโยชน์เช่น การนำยางรถยนต์มาทำเก้าอี้ การนำขวดพลาสติกมาดัดแปลงเป็นที่ใส่ของ แจกัน การนำเศษผ้ามาทำเป้ลมนอน เป็นต้น ปัจจุบันได้มีการกล่าวขวัญถึงการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมกันมาก ทั้ง ภาครัฐและเอกชนได้ร่วมมือกันผลักดันให้เกิดความ นิยมสินค้าเพื่อสิ่งแวดล้อมซึ่งได้จากการนำสิ่งของต่าง ๆ ที่ไม่ใช้แล้วกลับมาสร้างมูลค่าให้มากขึ้นด้วยการประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น

นางชัชชาติ เทพรานนท์ ผู้อำนวยการศูนย์บริหารจัดการเทคโนโลยี หรือ ทีเอ็มซี (TMC) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (ITAP) ร่วมกับสมาคมอุตสาหกรรมเครื่องเรือนไทยได้สนับสนุนผู้ประกอบการเฟอร์นิเจอร์ไทยผ่าน 2 โครงการ ได้แก่

1. เปลี่ยนขยะให้เป็นทอง ซึ่งผศ.ดร. สิงห์ อินทรชูโต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ กล่าวถึงจุดเริ่มต้นของโครงการ “เปลี่ยนขยะเป็นทอง” มาจากการตระหนักว่าในกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรมมีเศษวัสดุเหลือทิ้งปริมาณมากทั้งๆ ที่เป็นของที่มีมูลค่าแต่ยังใช้ไม่คุ้มค่าก็ทิ้งไป เลยคิดทำโครงการนี้เพื่อช่วยแก้ปัญหาที่เป็นอยู่

จริงๆ แล้วการลดของเสียไม่ใช่เพียงแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่อาจทำให้ผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มจากของที่มีอยู่

2. โรงงานเฟอร์นิเจอร์สีเขียว เป็นการส่งเสริมการผลิตเฟอร์นิเจอร์สีเขียว เพื่อสิ่งแวดล้อม และใช้เป็นจุดขายเพิ่มศักยภาพการแข่งขันสู่ตลาดต่างประเทศ รวมถึงมุ่งใช้การออกแบบ และการตลาดเป็นจุดแข็ง คู่ขนานการผลิตที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการแข่งขันในตลาดเฟอร์นิเจอร์ที่ยั่งยืนต่อไป โดยเฉพาะกระแสรักษ์โลกกำลัง in trend อยู่ในขณะนี้ ทำให้สามารถหาผู้ซื้อสินค้าประเภท Eco-products ง่ายขึ้น”

Recycle (การรีไซเคิล) กระดาษ แก้ว พลาสติก เหล็ก อะลูมิเนียม ฯลฯ สามารถนำกลับเข้าสู่กระบวนการผลิตใหม่ เป็นสินค้าชนิดต่าง ๆ ได้ เช่น

- นำขวดพลาสติก PET มาหลอมเป็นเม็ดพลาสติก ตีเป็นเส้นใยนำมาผลิตเป็นพรม หรือเสื่อ
- นำกระดาษใช้แล้วมาแปรรูปเป็นเยื่อกระดาษ เพื่อนำมาเป็นส่วนผสมในการผลิตกระดาษใหม่
- นำเศษแก้วเก่ามาหลอม เพื่อขึ้นรูปเป็นขวดแก้วใหม่
- นำเศษอะลูมิเนียมมาหลอม ขึ้นรูปเป็นแผ่น นำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์อะลูมิเนียม รวมทั้งกระป๋องอะลูมิเนียม

นอกจากวิธีการข้างต้น ยังมีการนำขยะมาใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ อีกมากมาย ซึ่งหลายประเทศได้มีการพัฒนาและใช้ประโยชน์กันอย่างจริงจังแล้ว เช่น

- การนำมูลฝอยหรือของเสียมาใช้ประโยชน์ด้านพลังงาน ของเสียมีสารประกอบจำนวนมากที่สามารถเปลี่ยนเป็นผลผลิตทางพลังงาน โดยขบวนการเผาไหม้จากมูลฝอยสามารถใช้ประโยชน์ในด้านพาณิชย์และอุตสาหกรรม ทั้งสามารถเก็บเป็นพลังงานได้
- การนำกากของเสียไปเป็นอาหารสัตว์และใช้ประโยชน์ทางการเกษตร
- การนำมูลฝอยมาหมักทำปุ๋ย การหมักทำปุ๋ยเป็นขบวนการทางชีวเคมีที่เปลี่ยนแปลงหรือย่อยสลายสารอินทรีย์ในของเสีย เพื่อได้ปุ๋ยเป็นอาหารของพืช หรือใช้ดินกลบฝังมูลฝอยในขบวนการฝังกลบมูลฝอย
- การนำขยะหรือมูลฝอยมาแปรรูปให้เป็นวัตถุก่อสร้าง ในประเทศญี่ปุ่นมีโรงงานอัดเถ้าขยะที่ได้จากเตาเผาให้เป็นแท่ง แท่งขยะที่ได้นำไป

ขุบยางและแอสฟัลต์หรือเทคอนกรีต จากนั้นนำไปใช้ในการก่อสร้าง
แทนอิฐ หรือคอนกรีตบล็อก

- การนำกากของเสียมาปรับปรุงพื้นที่ ขยะมูลฝอยเกือบทุกชนิดสามารถนำไปใช้สำหรับถมที่ดินที่เป็นหลุมเป็นบ่อ หรือทำให้ที่ดังกล่าวกลายเป็นพื้นที่ราบเรียบ ใช้ประโยชน์ได้มากมายหลายประการ ในต่างประเทศมีการใช้พื้นที่ที่เกิดจากการถมด้วยขยะมูลฝอยแบบการฝังกลบและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ผลดีที่เกิดจากการจัดการขยะตามหลัก 3R

1. ประหยัดงบประมาณในการจัดการมูลฝอย ปัจจุบัน กทม. มีภาระในการกำจัดขยะถึงวันละ 8,700 ตัน/วัน หรือประมาณ 3.2 ล้านตัน/ปี เสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บและกำจัดโดยเฉลี่ยตันละ 1,000 บาท คิดเป็นค่าใช้จ่ายวันละ 8,700,000 บาท คิดเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะปีละ 3,200 ล้านบาท ลองคิดดูง่ายๆ หากเรานำขยะมูลฝอยกลับมารีไซเคิลก่อนทิ้งรวมกันเป็นขยะ เราจะสามารถลดปริมาณขยะได้อย่างน้อย 30% หรือ ประมาณ 2,700 ตัน/วัน สามารถประหยัดงบประมาณได้วันละ 2,700,000 บาท/วัน หรือปีละประมาณ 1,000 ล้านบาท

นอกจากนี้หากมีการคัดแยกเศษอาหารที่เหลือจากการประกอบอาหารหรือการรับประทานอาหารของเราในแต่ละวันรวมถึงเศษกิ่งไม้ใบไม้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักในขยะของบ้านเราถึง 50% คัดแยกออกมาใช้ประโยชน์ในรูปของปุ๋ยหมัก อาหารสัตว์หรือนำไปผลิตเป็นก๊าซหุงต้ม นอกจากจะเป็นการแปรรูปขยะกลับมาใช้เป็นที่ทรัพยากรแล้วยังสามารถลดปริมาณขยะได้ถึงวันละ 4,000 ตัน/วัน ประหยัดงบประมาณได้วันละ 4 ล้านบาท หรือปีละประมาณ 1,600 ล้านบาท

เพียงแค่นี้เราสามารถประหยัดงบประมาณไปได้ถึงปีละ 2,600 ล้านบาท เราอาจจะมีไฟฟ้าเข้าถึงในทุกพื้นที่ของกทม. ได้เลย หรือนำมาใช้เพื่อการพัฒนาเมืองในด้านอื่น เช่น การศึกษา การสาธารณสุข เป็นต้น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

2. ประหยัดพื้นที่รองรับและกำจัดมูลฝอย การคัดแยกและนำขยะกลับมารีไซเคิล สามารถลดปริมาณขยะที่ต้องกำจัดโดยการฝังกลบถึง 2.6 ล้านตัน/ปี ประหยัดพื้นที่ฝังกลบได้อย่างน้อย ปีละกว่า 500 ไร่ (ประเมินจากการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล โดยการขุดหลุมลึกชั้นละ 3 เมตร สูง 3 ชั้น และใช้ความหนาแน่นขณะบดอัด 400KG/m³)

3. ประหยัดพลังงานและทรัพยากรธรรมชาติในกระบวนการผลิต เมื่อเปรียบเทียบกับการใช้วัตถุดิบใหม่ เช่น ลดพลังงานที่ใช้ในการตัดต้นไม้ เพื่อนำมาทำกระดาษหรือเชื้อเพลิง ลดการขุดทรายธรรมชาติขึ้นมาในกระบวนการผลิตแก้วลดการขุดแร่ธาตุ เหล็ก ทองแดง อะลูมิเนียม หรือโลหะอื่นๆ
4. การนำวัสดุรีไซเคิลมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้า ช่วยผู้ประกอบการลดต้นทุนที่เกี่ยวข้องเช่น ลดต้นทุนด้านพลังงานในการหลอมประมาณร้อยละ 15
5. ลดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO2) เมื่อเปรียบเทียบกับการนำไปฝังกลบหรือเผาในเตาเผา
6. ก่อให้เกิดอาชีพและการจ้างงาน เช่นอาชีพการคัดแยกขยะ พ่อค้าคนกลางที่จะรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตและแปรรูปสินค้าจากวัสดุรีไซเคิล มีการตั้งร้านรับซื้อของเก่าหรือโรงงานคัดแยกและแปรรูปเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นด้วย

จากข้อมูลปี 2552 พบว่ามีร้านค้าของเก่าทั่วประเทศประมาณ 10,200 ร้านชาละียงประมาณ 110,000 คน มีการจ้างงานในร้านค้าของเก่าธุรกิจที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 50,000 คน จะเห็นว่าทางออกของขยะนั้นมีอยู่ด้วยกันหลากหลายและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง ขึ้นอยู่กับว่าจะนำไปใช้ในขั้นตอนใด ซึ่งถ้าคัดแยกขยะจากแหล่งกำเนิดก็จะได้ทรัพยากรที่สะอาดไม่ปนเปื้อน สามารถกลับเข้าสู่กระบวนการผลิตใหม่ เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ ก็สามารถส่งโรงงานเป็นวัตถุดิบการผลิตที่สะอาด มีคุณภาพ ลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือนำไปแปรรูปเพื่อนำมาใช้ซ้ำ เป็นผลิตภัณฑ์ที่เกิดประโยชน์อีกด้านหนึ่ง เช่น เป็นสิ่งประดิษฐ์ชิ้นใหม่มีราคาสูง นอกจากจะเพิ่มรายได้ให้ผู้ผลิตแล้ว ยังเป็นการนำทรัพยากรกลับมาใช้ซ้ำอย่างมีคุณค่า และสร้างงานสร้างรายได้พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และเมื่อปริมาณขยะลดลงจะส่งผลต่อความสะอาดของบ้านเมือง ทำให้เมืองน่าอยู่ ประชาชนมีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดีอีกด้วย

ดังนั้นจึงขอเชิญชวนทุกท่านมาช่วยกันคัดแยกสิ่งของกลับมาใช้ประโยชน์เอง หรือบริจาค หรือนำส่งให้เจ้าหน้าที่เก็บขยะแยกไปจัดการอย่างถูกวิธี มาร่วมกันสร้างค่านิยมวัฒนธรรมใหม่โดยคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ไม่ทิ้งขยะรวมกันในถังใบเดียวกัน โดยแยกเป็นรีไซเคิลแยกไว้นขายหรือบริจาค เศษอาหาร กิ่งไม้ใบไม้ นำไปหมักปุ๋ย อาหารสัตว์หรือก๊าซชีวภาพ ขยะที่ใช้ประโยชน์ไม่ได้ และขยะอันตรายเพื่อเจ้าหน้าที่นำไปกำจัดอย่างถูกวิธี “หยุดคิดสักนิดก่อนทิ้งของ

ในมือท่านลงไปในถังขยะว่ายังมีประโยชน์ต่อท่านหรือผู้อื่นหรือไม่ ถ้ามีเก็บไว้ใช้ ขายเป็นบริจาค จะช่วยกันลดปริมาณขยะ ลดปัญหาสิ่งแวดล้อมของเมืองเพื่อเมืองน่าอยู่ และช่วยลดภาวะโลกร้อน”

2.4 แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการจัดการขยะ

เรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชน มีนักวิชาการหลายท่านให้ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในแต่ละประเด็น ไว้ดังนี้ แนวความคิดเรื่องการมีส่วนร่วมเกิดจากความล้มเหลวในการดำเนินการพัฒนาในอดีตที่เน้นและให้ความสำคัญกับบทบาทกับคนนอกชุมชนมากกว่าความสามารถของคนในชุมชน ซึ่งทำให้การดำเนินงานขาดประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงต้องทำการเปลี่ยนแปลงโดยให้ชุมชนเป็นผู้กำหนดเป้าหมาย มี ส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาและแสวงหาทางออกด้วยตัวของเขาเอง รวมทั้งการตัดสินใจและการประเมินผลด้วยตนเองว่าดีหรือไม่ดีอย่างไร ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการควบคุมการใช้ และกระจายทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงทำให้ประชาชนได้พัฒนาความรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกมาในรูปของการตัดสินใจในการดำรงชีวิตของตนอย่างเป็นตัวของตัวเอง

2.4.1 ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า หมายถึงกระบวนการรัฐราชการให้การส่งเสริมสนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชน ทั้งในรูปส่วนบุคคลกลุ่มคนชมรมสมาคมมูลนิธิและองค์การอาสาสมัครรูปต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกันให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบาย การพัฒนาที่กำหนดไว้

อภินันท์พัฒน์ (2527) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการมีส่วนร่วม 5 ทฤษฎีซึ่งสรุปได้ดังนี้คือ

1. ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (Mass Persuasion) การเกลี้ยกล่อม หมายถึงการใช้คำพูดหรือการเขียน เพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำ ซึ่งการเกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาการขัดแย้งในการปฏิบัติงาน และถ้าให้เกิดผลดีผู้เกลี้ยกล่อมต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อมให้เข้าใจแจ่มแจ้ง ให้เกิดศรัทธาตรงกับความต้องการของผู้ถูกเกลี้ยกล่อม โดยเฉพาะในเรื่ององความต้องการของตนเอง ตามหลักทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow's Theory) ที่เรียกว่าระดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of Needs) คือความต้องการของคนเป็นไปตามลำดับจากน้อยไปหามากมีทั้งหมด 5 ระดับดังนี้คือ

- 1.1 ความต้องการทางด้านสรีรวิทยา (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Survival Needs)
- 1.2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต (Safety and Security Needs) ได้แก่ ความต้องการที่จะอยู่อย่างมีความปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกาย
- 1.3 ความต้องการทางด้านสังคม (Social Needs) ความต้องการความรัก ความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
- 1.4 ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียง (Self Esteem Needs) ได้แก่ ความภาคภูมิใจ ความต้องการดีเด่นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งของสังคม
- 1.5 ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (Self Actualization Needs) เป็นความต้องการในระดับสูงสุด ซึ่งเป็นความต้องการที่อยากจะให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิดของตนเองเพื่อจะพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

จากทฤษฎีดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การเกลี้ยกล่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชนได้ โดยเฉพาะถ้าการเกลี้ยกล่อมนั้นเป็นเรื่องที่ต่างกับความต้องการขั้นพื้นฐานที่เกิดจากความพึงพอใจของมนุษย์แล้ว ก็ย่อมจะส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมได้ในที่สุด

2. ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ (National Moral) คนเรามีความต้องการทางกายและใจ ถ้าคนมีขวัญดีผลการทำงานก็จะสูงตามไปด้วย แต่ถ้าขวัญไม่ดี ผลงานก็จะต่ำไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากว่าขวัญเป็นสถานการณ์ทางจิตใจที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ นั่นเอง การสร้างขวัญให้ดีต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอาเรดเอาเปรียบ ให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตาม ถ้าคนมีขวัญดีจะเกิดมีสำนึกในความรับผิดชอบอันจะเกิดผลดีแก่หน่วยงานทั้งในส่วนที่เป็นขวัญส่วนบุคคลและเป็นขวัญของกลุ่มดังนั้นจะเห็นได้ว่าขวัญของคนเราเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะคนที่มีขวัญดีนั้นย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจการต่าง ๆ ได้เช่นกัน
3. ทฤษฎีการสร้างความรู้สึกราชาชาตินิยม (Nationalism) ปัจจัยประการหนึ่งที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วม คือการสร้างความรู้สึกราชาชาตินิยมให้เกิดขึ้น หมายถึง ความรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง ที่จะอุทิศหรือเน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์รวมของชาติมีความพอใจในชาติของตัวเอง พอใจในเกียรติภูมิ จงรักภักดีผูกพันต่อท้องถิ่น

4. ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership) การสร้างผู้นำจะทำให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้เพราะผู้นำเป็นปัจจัยของการรวมกลุ่มคน จูงใจคนไปยังเป้าประสงค์โดยทั่วไปแล้วผู้นำจะมีทั้งผู้นำที่ดี เรียกว่า ผู้นำปฏิฐาน (Positive leader) ผู้นำพลวัตร คือ เคลื่อนไหวทำงานอยู่เสมอ (Dynamic leader) และผู้นำทางไม่ดี คือ ไม่มีผลงานสร้างสรรค์ที่เรียกว่า ผู้นำนิเสธ (Negative leader) ผลของการใช้ทฤษฎีการสร้างผู้นำ จึงทำให้เกิดการระดมความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญ งานมีคุณภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบ ดังนั้นการสร้างผู้นำที่ดีย่อมนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยดีนั่นเอง
5. ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administrative and method) การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีการหนึ่งด้วย เพราะใช้กฎหมายระเบียบแบบแผน เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตาม ผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดดีที่สุดในเรื่องการใช้บริหาร เพราะธรรมชาติของคนถ้าทำงานตามสมัครใจอย่างไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ไม่ได้ควบคุมเลย ก็ไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นร่วมกันของรัฐ เพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายและความจะเป็นร่วมกันของรัฐ เพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย
6. ทฤษฎีการติดต่อสื่อสาร (Communication theory) โรเจอร์ (Roger) (อ้างถึงใน ลัญชัย สุตินันท์วิหาร. 2539 : 56) ได้ระบุถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับของใหม่กับกระบวนการติดต่อสื่อสารได้ว่า การที่บุคคลจะมีการรับของใหม่นั้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการติดต่อสื่อสาร ช่องทางการสื่อสารและปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนตัว ดังนี้
 - 6.1 ปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนตัว ซึ่งได้แก่ อายุของบุคคล สถานภาพทางสังคมฐานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งรวมถึง รายได้ ขนาดที่ดิน การถือครองที่ดิน และความสามารถเฉพาะอย่างซึ่งรวมถึงระดับการศึกษา
 - 6.2 ช่องทางการสื่อสาร ความรู้หรือกระบวนการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วยผู้ส่งการหรือแหล่งกำเนิดข่าวสาร ช่องทางการสื่อสาร และผู้รับสารส่วนช่องทางการสื่อสาร ซึ่งเป็นวิธีการที่ผู้สื่อสารไปยังผู้รับสาร แยกได้ 2 ลักษณะคือ

6.2.1 ช่องทางการสื่อสารมวลชน (Mass Media Channel) เป็นวิธีการในการถ่ายทอดข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร หรือสิ่งตีพิมพ์อื่นๆ เช่น ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

6.2.2 ช่องทางสื่อสารระหว่างบุคคล (Interperson channel) เป็นการติดต่อระหว่างบุคคล เพื่อถ่ายทอดข่าวสารระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร

โรเจอร์ (Roger) ยังได้กล่าวอีกว่า สื่อมวลชนมีความสำคัญในการเพิ่มความรู้การแพร่กระจายข่าวสาร รวมทั้งสามารถในการปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลได้ และสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลได้มากกว่าจึงอาจสรุปได้ว่า กระบวนการติดต่อสื่อสารมีอิทธิพลต่อการเพิ่มความรู้ ความสามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลได้ ย่อมส่งผลให้มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นสร้าง ความตระหนักให้แก่บุคคลมากขึ้น ซึ่งนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนมากขึ้น

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528) ได้นิยามความหมายของการมีส่วนร่วมว่า เป็นการที่ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องโดยการใช้ความพยายามหรือทรัพยากรในส่วนของตนต่อกิจกรรมซึ่งมุ่งสู่การพัฒนาชุมชน โดยการมีส่วนร่วมต้องมียุทธศาสตร์ประกอบดังนี้

1. ประชาชนเข้าเกี่ยวข้องในกิจกรรมการพัฒนา
2. ผู้เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามบางอย่างส่วนตัว เช่น ความคิด ความรู้ ความสามารถแรงงาน หรือทรัพยากรบางอย่าง เช่น เงินและวัสดุในกิจกรรมพัฒนา

วรรณิการ์ ภูมิวงศ์พิทักษ์ (2540) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ให้ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกันเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงาน โดยการร่วมคิด ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมแบ่งปันผลประโยชน์ และร่วมในการติดตามประเมินผล

จากทฤษฎี ดังกล่าวข้างต้น เป็นทฤษฎีที่ชี้ให้เห็นถึงสาเหตุของการนำไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากสังคมมีกลุ่ม หรือองค์กรประชาชนที่แตกต่างกันทั้งในวิถีชีวิตค่านิยม และทัศนคติการนำทฤษฎีที่เหมาะสมกับกลุ่มประชาชนนั้นๆ ไปใช้ เพื่อการที่สมาชิกในกลุ่มเข้าร่วมกิจกรรมด้วย ความสมัครใจ จึงเป็นหัวข้อที่น่าสนใจในการกระทำการศึกษาวิจัยทั้งนี้ในปัจจุบัน โดยคาดว่าเป็นทฤษฎีที่ก่อให้เกิดความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนได้มากที่สุดทฤษฎีหนึ่ง ได้แก่ ทฤษฎีการติดต่อสื่อสาร (Communication Theory) เนื่องจากเป็นช่องทางที่เข้าถึงประชาชนได้สะดวก และรวดเร็ว โดยสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งสื่อมวลชนเหล่านี้มีความสำคัญในการเพิ่มความรู้ การแพร่กระจายข่าวสาร รวมทั้งสามารถในการปรับเปลี่ยน

ทัศนคติบุคคลได้ และทฤษฎีที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยคือทฤษฎีหนึ่งคือ ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership) จากวัตถุประสงค์ของทฤษฎีที่กล่าวว่าผู้นำจะเป็นปัจจัยของการ รวมกลุ่มคน จูงใจคนไปยังเป้าประสงค์ ผลของการใช้ทฤษฎีจึงนำไปสู่การมีส่วนร่วมของประชาชน ได้ในที่สุด นอกจากนี้ทฤษฎีการใช้วิธีการและระบบทางการบริหาร (Administrative and Method) เป็นทฤษฎีที่สอดคล้องกับระบบการก่อให้เกิดความร่วมมือในประเทศไทยมากที่สุด เนื่องจากเป็น การใช้กฎหมาย ระเบียบแบบแผน เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ เพื่อให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้ บรรลุถึงเป้าหมาย

2.5 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการจัดการขยะ

2.5.1 แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ (knowledge)

โสภิตสุตา มงคลเกษม (2539) กล่าวว่า ความรู้เป็นข้อเท็จจริง (Facts) ความจริง (Truth) เป็นข้อมูลที่มนุษย์ได้รับ และเก็บรวบรวมจากประสบการณ์ต่าง ๆ การที่บุคคลยอมรับ หรือ ปฏิเสธ สิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างมีเหตุผล บุคคลจะต้องรู้เรื่องเกี่ยวกับสิ่งนั้น เพื่อประกอบการ ตัดสินใจ นั่นก็คือ บุคคลจะต้องมีข้อเท็จจริง หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่สนับสนุน และให้คำตอบข้อสงสัย ที่บุคคลมีอยู่ มีการชี้แจงให้บุคคลเกิดความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง รวมทั้ง เกิด ความตระหนักถึงความเชื่อ และค่านิยมต่าง ๆ ด้วย

2.5.2 แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ (Attitude)

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533) ได้กล่าวถึง ทัศนคติว่าเป็นดัชนีชี้วัดว่า บุคคลนั้นคิด และรู้สึกอย่างไรกับคนรอบข้าง วัตถุ หรือสิ่งแวดล้อม ตลอดจน สถานการณ์ต่าง ๆ โดยทัศนคตินั้น มีรากฐานมาจากความเชื่อที่อาจส่งผลถึงพฤติกรรมในอนาคตได้ ทัศนคติจึงเป็นเพียงความพร้อมที่ จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า และเป็นมิติของการประเมินเพื่อแสดงว่าชอบ หรือไม่ชอบ ต่อประเด็น หนึ่งๆ ซึ่งถือเป็นการสื่อสารภายในบุคคล (Interpersonal Communication) ที่เป็นผลกระทบมาจากการ รับสารอันจะมีผลต่อพฤติกรรมต่อไป

2.5.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม (Practice or Behavior)

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533) กล่าวว่า พฤติกรรมเป็นการแสดงออกของบุคคล โดยมีพื้นฐานมาจากความรู้ และทัศนคติของบุคคล การที่บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เนื่องมาจากการมีความรู้ และทัศนคติที่แตกต่างกัน ความแตกต่างกันในการแปลความสารที่ตนเองได้รับ จึง ก่อให้เกิดประสบการณ์สัมผัสที่แตกต่างกัน อันมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคล

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฐิฬิฬิ สิริ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบ้านกาด อำเภอลาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถามกับประชาชน ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลบ้านกาดส่วนใหญ่มีแหล่งกำเนิดจากสถานประกอบการพาณิชย์โดยเฉพาะขยะมูลฝอยประเภทพลาสติก ประชาชนมีการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนก่อนทิ้ง โดยแบ่งขยะมูลฝอยเป็น 2 ประเภท คือขยะเปียก และขยะแห้ง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยอยู่ในระดับน้อย ซึ่งทำให้สภาพการขยะมูลฝอยโดยรวมยังไม่สามารถลดปริมาณลงได้และการบริหารจัดการขยะของเทศบาลยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลบ้านกาดเกิดประสิทธิภาพ จึงต้องมีการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ระดับครัวเรือน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยร่วมกับเทศบาลเพื่อเป็นพื้นฐานของการแก้ปัญหาขยะมูลฝอย และลดปริมาณขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ

สุรศักดิ์ โอสธิต (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดการขยะที่เหมาะสมกับเทศบาลดอยสะเก็ด อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง กับประชากร 2 กลุ่มคือ ประชาชนและผู้บริหารเทศบาล ได้แก่ นายกเทศมนตรี สมาชิกสภา ผลการศึกษาพบว่า แนวคิดและวิธีการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลดอยสะเก็ดพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีวิธีจัดการลดขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนตามหลักการจัดการขยะ 5 R ซึ่งมีการทำมาโดยตลอด ด้านประชาชนให้ความเห็นว่า เทศบาลดอยสะเก็ดควรหาแนวทางประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนแบบมีส่วนร่วมโดยมีการวางแผนงานในส่วนของการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยทั้งระบบซึ่งประกอบด้วยการศึกษาสภาพปัญหา การวางแผนแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการขยะทั้งนี้ต้องมีความชัดเจนเกี่ยวกับนโยบายการจัดการปัญหาขยะในพื้นที่เทศบาลดอยสะเก็ด

สันติวิริ โยพาร (2554) ได้ศึกษาเรื่องการวางแผนการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่อำเภอนองที่จังหวัดบุรีรัมย์การจัดการขยะของชุมชนเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อป้องกันปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมตำบลเมืองไผ่อำเภอนองที่จังหวัดบุรีรัมย์เป็นสถานที่หนึ่งที่ได้รับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการทิ้งขยะของประชาชนอย่างไม่เหมาะสมและจำเป็นต้องได้รับการจัดระบบการกำจัดขยะเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนและปริมาณขยะที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะจัดหาสถานที่กำจัดขยะเลือกรูปแบบการกำจัดขยะที่เหมาะสมออกแบบระบบการจัดการขยะพร้อมประมาณราคาก่อสร้างและศึกษาความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์การเลือกสถานที่กำจัดขยะจะพิจารณาปัจจัยหลักสามประการกล่าวคือที่ตั้งมีระยะห่าง

ไกลจากชุมชนทิศทางของลมไม่ส่งผลต่อชุมชนความลาดเอียงของพื้นที่ไม่ส่งผลต่อมลภาวะทางน้ำ ผิวดินสถานที่ที่เหมาะสมที่สุดคือสถานที่สาธารณประโยชน์โลกตะเภาจากการคาดคะเนปริมาณขยะที่อาจจะเพิ่มขึ้นในอีก 20 ปีข้างหน้าปริมาณขยะและอัตราการผลิตขยะของชุมชนมีค่าประมาณ 539 ตันต่อปีรูปแบบการจัดการขยะที่เหมาะสมเป็นแบบฝังกลบเนื่องจากขยะมีไม่สูงมากปริมาณบ่อฝังกลบที่ออกแบบสำหรับปริมาณขยะตลอด 20 ปีเท่ากับ 7,200 ลูกบาศก์เมตรเมื่อพิจารณาความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์โครงการนี้มีค่าอัตราส่วนผลกำไรต่อต้นทุนเท่ากับ 1.7 และมีระยะเวลาคืนทุน 13 ปีดังนั้นโครงการนี้จัดเป็นโครงการที่ควรได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่และหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

ปภาวิน เหิดขุนทด (2554) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้ออำเภอเทพารักษ์จังหวัดนครราชสีมา ในทุกวันนี้ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อได้พบปัญหาเกี่ยวกับการไม่คัดแยกขยะก่อนทิ้งให้ถูกวิธีโดยนำไปทิ้งรวมใส่ถังขยะทำให้การจัดการขยะในพื้นที่ไม่มีประสิทธิภาพดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อจังหวัดนครราชสีมาวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้คือเพื่อศึกษาพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้องานวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการลดปริมาณขยะการนำขยะกลับมาใช้ใหม่และการคัดแยกขยะก่อนทิ้งผู้ที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 380 คนจากนั้นวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละผลการศึกษาพบว่าคะแนนของการลดปริมาณขยะการนำขยะกลับมาใช้ใหม่และการคัดแยกขยะก่อนทิ้งอยู่ในระดับสูงโดยทั่วไปแล้วประชาชนมีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งยกเว้นขยะประเภทแบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อควรจัดการอบรมประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง

วรพล ภูภักดี (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบึงวิชัยอำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 377 คนใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิเก็บตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณผลการศึกษาพบว่าประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือแม่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบึงวิชัยอำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์มีความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยในครัวเรือนโดยรวมอยู่ในระดับมากมีการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและตัวแปรที่ส่งผลต่อการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบึงวิชัยอำเภอเมือง

จังหวัดกาฬสินธุ์ได้แก่ระดับการศึกษาซึ่งส่งผลเชิงลบและความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยส่งผลเชิงบวก โดยสร้างสมการถดถอยดังนี้ $Y = 2.497 - 0.061(X1) + 0.017(X4)$

ดวงสมร พิกสังข์ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการขยะของครัวเรือนในชุมชน เขตคูสิต กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศึกษาสภาพปัจจุบันของครัวเรือนในชุมชนเขตคูสิตในการจัดการขยะกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พิจารณาและวิเคราะห์ถึงลักษณะครัวเรือนที่มีผลต่อการตัดสินใจในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามหลักการ 5R มาใช้ในการแก้ไขปัญหาขยะของครัวเรือนในชุมชนเขตคูสิต และพัฒนา ส่งเสริมวิธีการจัดการขยะตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยผลการวิจัยพบว่าหัวหน้าครัวเรือนมีระดับการปฏิบัติของ การจัดการขยะของครัวเรือนตามหลักการ 5R ในด้านการลดปริมาณขยะ (Reduce) การนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) การนำวัสดุที่ชำรุดมาซ่อมแซมใช้ใหม่ (Repair) และการนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) อยู่ในระดับ ปานกลาง ขณะที่ด้านการหลีกเลี่ยงวัสดุที่ย่อยสลายยาก (Reject) อยู่ในระดับมาก และพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ขนาดครัวเรือน การมีส่วนร่วม ความรู้เกี่ยวกับการ จัดการขยะ และความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับการนำหลักการ 5R มาใช้ในการแก้ไขปัญหาขยะของครัวเรือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ผลการวิจัย พบว่าการจัดการขยะตามหลักการ 5R มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานในการลดปริมาณขยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครัวเรือนส่วนใหญ่ต้องการให้ชุมชนดำเนิน โครงการริเริ่มลดขยะอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งปลูกจิตสำนึกและเผยแพร่ความรู้ให้เยาวชนและคนในชุมชนได้ตระหนักถึงการคัดแยกขยะการใช้ประโยชน์จากขยะ และโทษของขยะในครัวเรือน รวมทั้งต้องการให้ชุมชนจัดประกวดหน้าบ้านสะอาดปลอดขยะ เพื่อเป็นการเสริมสร้างแรงจูงใจให้กับครัวเรือนในการพัฒนาครัวเรือนของตนให้สะอาดอยู่เสมอส่งผลต่อสุขภาพของคนในชุมชนให้ดีขึ้น

พิเชษฐ์ กองนอก (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดการขยะของชุมชนเทศบาลตำบลคอนหาวย อำเภอนามนสูง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อตรวจสอบระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับขยะและพฤติกรรมการจัดการขยะ รวมถึงศึกษาอิทธิพลของอายุ เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และอาชีพ ต่อความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับขยะและพฤติกรรมของประชากรในพื้นที่ตำบลคอนหาวย อำเภอนามนสูง จังหวัดนครราชสีมา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องขยะอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก แต่มีพฤติกรรมการจัดการขยะอยู่ในเกณฑ์ พอใช้ หากพิจารณาเกณฑ์ชี้วัดความเข้าใจในการจัดขยะที่ร้อยละ 60 งานวิจัยนี้พบว่าเพศและอายุไม่ใช่เป็นตัวแปรหลักที่ความเข้าใจการจัดการขยะของชุมชน ในขณะที่ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ เป็นตัวแปรที่ควบคุมความสามารถในการตอบแบบสอบถาม

กล่าวคือ บุคคลที่มีระดับการศึกษาและรายได้สูง และประกอบอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ มีความเข้าใจในการจัดการขยะที่ดี เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียด พบว่าตัวแปรทั้งสามมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อกัน ผู้ที่ผ่านเกณฑ์ซึ่งวัดส่วนใหญ่ประกอบอาชีพข้าราชการและรัฐวิสาหกิจ และมีรายได้เกินกว่า 15,000 บาท มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ดังนั้น หากจะมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการจัดการขยะชุมชน กลุ่มเป้าหมายจึงควรเป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

วัฒนพงษ์ สิงห์วิเศษ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ความพร้อมของประชากรกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะชุมชน อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมาการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความพร้อมของประชากรในการมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการขยะชุมชนของ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา โดยศึกษาจากผู้นำหมู่บ้าน ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และประชาชนทั่วไป ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความพร้อมในการมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการขยะชุมชนในระดับปานกลาง และยังขาดความรู้ความเข้าใจในการกำจัดขยะแต่ละประเภท รายงานนี้ได้ทำการวิเคราะห์แบบจำแนกกลุ่ม เพื่อแสดงให้เห็นว่า ประชากรกลุ่มหนึ่งๆ ควรมีเสริมความรู้ หรือเสริมองค์ความรู้ด้านความพร้อม เรื่องใด ซึ่งจะทำให้การส่งเสริมความพร้อมของประชากรสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

วีรกาล อุปนันท์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาแนวทางการกำจัดขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนขย อำเภอชุมพวง จังหวัดปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลโนนขยยังไม่มีพื้นที่รองรับในการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ได้ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยด้วยตัวเอง โดยการเผาขยะมูลฝอยในที่โล่ง และยังมี การทิ้งขยะกระจัดกระจายไม่เป็นที่ ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้นจึงต้องมีการศึกษาแนวทางการกำจัดขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนขย อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชน ในพื้นที่ และเพื่อศึกษาแนวทางการกำจัดขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนขย อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา โดยวิเคราะห์จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่าประชาชนในพื้นที่มีพฤติกรรมในการกำจัดขยะมูลฝอยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีการให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย และร่วมลดปริมาณขยะมูลฝอย ส่วนแนวทางการกำจัดขยะมูลฝอยควรมุ่งเน้นการลดปริมาณขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด และดำเนินกิจกรรมด้านการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย ซึ่ง

เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาคประชาชน ภาคท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาครัฐ ส่วนกลาง โดยสร้างแรงจูงใจทางเศรษฐกิจต่อไป

นพดล จานชมภู (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดการขยะของชุมชนเทศบาลตำบลธาตุทอง อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับขยะและพฤติกรรมการจัดการขยะรวมถึงศึกษาอิทธิพลของเพศช่วงอายุระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพต่อความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับขยะและพฤติกรรมของประชากรในพื้นที่ตำบลธาตุทองอำเภอภูเขียวจังหวัดชัยภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องขยะอยู่ในเกณฑ์ดีมากแต่มีพฤติกรรมการจัดการขยะอยู่ในเกณฑ์พอใช้หากพิจารณาเกณฑ์ชี้วัดความเข้าใจในการจัดการขยะที่ร้อยละ 60 งานวิจัยนี้พบว่าเพศและอายุอาจไม่มีผลต่อความเข้าใจการจัดการขยะของชุมชน ในขณะที่ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพเป็นตัวแปรที่ควบคุมความสามารถในการตอบแบบสอบถามกล่าวคือบุคคลที่มีระดับการศึกษาและรายได้สูงและประกอบอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจมีความเข้าใจในการจัดการขยะที่ดี เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียดพบว่าตัวแปรทั้งสามมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อกันผู้ที่ผ่านเกณฑ์ชี้วัดส่วนใหญ่ประกอบอาชีพข้าราชการและรัฐวิสาหกิจและมีรายได้เกินกว่า 15,000 บาทมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีดังนั้นหากจะมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการจัดการขยะชุมชนกลุ่มเป้าหมายจึงควรเป็นผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

มาลัย ให้อประเสริฐ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์

1) เพื่อศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลทับมาอำเภอเมือง จังหวัดระยอง 2) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ได้แก่ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย โดยใช้เครื่องมือในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 388 คนครัวเรือน ของชุมชนตำบลทับมาผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ ระหว่าง 36 -45 ปี มีการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปวช. ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร มีรายได้ประมาณ 10,000-15,000 บาท ส่วนใหญ่อาศัยในพื้นที่ 11 -15 ปี ประชาชนที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง พบว่า ประชาชนที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในเทศบาล

ตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมืองจังหวัดระยอง ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจในด้านสิ่งสนับสนุน มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านเจ้าหน้าที่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ และความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอย ที่แตกต่างกันของประชาชน มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลทับมาอำเภอเมือง จังหวัดระยองโดยรวมที่ไม่แตกต่างกัน

สมัชชา หนูทอง (2556) การศึกษาเรื่อง “ความรู้และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของผู้นำท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของผู้นำท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสอยดาวจังหวัดจันทบุรี เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของผู้นำท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของผู้นำท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ที่มีเพศ อายุระดับการศึกษา อาชีพ รายได้และความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสอยดาวจังหวัดจันทบุรี จำนวน 156 คน โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลการศึกษาความรู้และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของผู้นำท้องถิ่น พบว่าผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่มีระดับความรู้สูง และโดยรวมพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของผู้นำท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี มีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย คือ ปฏิบัติเป็นบางครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้นำท้องถิ่นมีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยด้านการนำขยะมูลฝอยเศษวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้หรือแปรรูปสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการลดปริมาณขยะมูลฝอย ด้านการนำขยะมูลฝอย วัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหายมาซ่อมแซม ด้านการหลีกเลี่ยงวัสดุที่ทาลายยาก ส่วนด้านที่ผู้นำท้องถิ่นมีพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยต่ำที่สุดคือ ด้านการนำขยะมูลฝอยเศษวัสดุมาใช้ใหม่เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้และความรู้ที่แตกต่างกัน พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ไม่แตกต่างกัน คือปฏิบัติเป็นบางครั้ง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้มีการศึกษาจากทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงพอสรุปได้ว่า งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จะมีรายละเอียดของการ ศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบของการสำรวจ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขตการศึกษา ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือ พร้อมทั้งมีการสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งมีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการศึกษาจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลที่ได้จาก หนังสือ บทความในวารสาร บทความออนไลน์ รายงานการศึกษาวิจัย และ แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการเก็บข้อมูลของกลุ่มประชากรในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 กำหนดขอบเขตด้านประชากร

ประชากรกลุ่มเป้าหมายสำหรับการศึกษา ครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ มีทั้งสิ้น 10,775 ครัวเรือน 21,310 คน (สำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลเมืองนางรอง , ธันวาคม 2559)

3.1.2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างและการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้มีประชากรเป้าหมายที่ใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง มีทั้งสิ้น 10,775 ครัวเรือน 21,310 คน สามารถคำนวณหาขนาดของตัวอย่างได้ ดังนี้

- 3.1.2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ได้จากการคำนวณด้วยสูตรของ Taro Yamane (1976 อ้างถึงในวิสาข่า ภูจินดา, 2553) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N e^2}$$

$$1 + N e^2$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่าง

N = จำนวนครัวเรือน

e = ค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่า (การศึกษาครั้งนี้กำหนดไว้ร้อยละ 5)

ในการศึกษานี้ $N = 10,775$ คน

$$e = 0.05$$

แทนค่าในสูตร

$$N = 10,775$$

$$1 + 10,775 (0.05)^2$$

ได้จำนวนครัวเรือนหรือ ตัวอย่าง เท่ากับ 386 ครัวเรือน

3.1.2.2 เมื่อได้จำนวนครัวเรือนหรือตัวอย่าง ตามข้อ 3.1.2.1 แล้ว ขั้นตอนต่อไปทำการคำนวณหาจำนวนครัวเรือนตัวอย่างของแต่ละชุมชน ตามสัดส่วนความเหมาะสมให้ได้จำนวนครัวเรือนตามจำนวนขนาดของตัวอย่างที่ได้ตามข้อ

3.1.2.3 เพื่อให้เกิดการกระจายของกลุ่มตัวอย่างเป็นไปตามสัดส่วนอย่างเหมาะสมโดยสุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

$$N_i = n \frac{N_i}{N}$$

$$N$$

เมื่อ n_i = จำนวนครัวเรือนตัวอย่างของชุมชนและหมู่บ้าน i

n = จำนวนครัวเรือนตัวอย่างที่ต้องการทั้งหมด

N_i = จำนวนครัวเรือนทั้งหมดของชุมชนและหมู่บ้าน i

N = จำนวนครัวเรือนทั้งหมดของชุมชนและหมู่บ้าน

i = ชุมชนและหมู่บ้าน ลำดับที่ 1, 2, 3 ถึงลำดับที่ 8

จากการคำนวณโดยใช้สูตรดังกล่าว นำไปใช้กับจำนวนครัวเรือนของแต่ละชุมชน

3.1.2.4 จากนั้นจึงใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้างทำการเก็บข้อมูล ตามจำนวนครัวเรือนที่คำนวณได้ของแต่ละชุมชน ตามจำนวนที่คำนวณได้ในข้อ 3.1.2.2 โดยใช้วิธีการ สุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้มีการพัฒนาแบบสอบถามประกอบด้วยเนื้อหา 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามจะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) โดยให้ผู้ตอบทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง () ที่เลือก มีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close ended question) วัดตัวแปรแบบมาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามด้านข้อความคำถามเกี่ยวกับ ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการขยะของประชาชน ทำเครื่องหมาย x ลงในหน้าข้อความที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 3 ข้อคำถามด้านพฤติกรรมการจัดการขยะของประชาชน โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักการ 3R ประกอบด้วย การลดปริมาณขยะ (Reduce) การนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) การแปรรูปเพื่อนำหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) จำนวน 15 ข้อ มีลักษณะข้อคำถามมีมาตรวัดเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แบ่งระดับการปฏิบัติออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน 5	มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด
ระดับคะแนน 4	มีระดับการปฏิบัติมาก
ระดับคะแนน 3	มีระดับการปฏิบัติปานกลาง
ระดับคะแนน 2	มีระดับการปฏิบัติน้อย
ระดับคะแนน 1	มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

การกำหนดช่วงความกว้างของข้อมูล

$$\begin{aligned}
 \text{ช่วงความกว้างของข้อมูลในแต่ละชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

ได้ความกว้างของชั้น เท่ากับ 0.8 สามารถนำมากำหนดเกณฑ์โดยละเอียด มากยิ่งขึ้นในการอธิบายความหมายของ ระดับการปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่าง ตามช่วงคะแนน ดังนี้

ช่วงคะแนน 4.21 – 5.00	มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด
ช่วงคะแนน 3.41 – 4.20	มีระดับการปฏิบัติ มาก

ช่วงคะแนน 2.61 – 3.40 มีระดับการปฏิบัติปานกลาง

ช่วงคะแนน 1.81 – 2.60 มีระดับการปฏิบัติน้อย

ช่วงคะแนน 1.00 – 1.80 มีระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยเปิดโอกาสให้ผู้ตอบ

แบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นที่เป็นข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดการขยะแบบ 3R อย่างเป็น
อิสระ แบบข้อคำถามแบบปลายเปิด

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยเกี่ยวข้อง และแนวคิดเกี่ยวกับงานวิจัย และเอกสารอื่นๆ ที่มีเนื้อหา ที่เกี่ยวกับงานวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ
2. กำหนดกรอบและขอบเขตของแบบสอบถาม โดยให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของงานวิจัย โดยเรียงลำดับตามลักษณะของคำถามและแยกเป็นหมวดหมู่ตาม แนวคิดของการศึกษา
3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบและขอบเขตที่ตั้งไว้ โดยมีแนวทางการตั้งคำถามตามสรุปข้อที่ 2
4. นำแบบสอบถามไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยซึ่งมี ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ จำนวน 1 ท่าน ได้แก่
รองศาสตราจารย์ ดร. อวิรุทธิ์ ชินกุลกิจนิวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการฯ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและข้อความในแต่ละข้อ ให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของการศึกษาโดยการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
5. สร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำ ไปใช้จริงในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ทำการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ จากแหล่งข้อมูลเชิงปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ต่อไปนี้

- #### 3.3.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บด้วยเครื่องมือแบบสอบถาม โดยแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ใช้การจัดเก็บจากประชากรในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตัวอย่างจำนวน 386 ราย

3.3.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เป็นแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีการจัดการขยะ รวมถึงการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า หรือสืบค้น จากบทความออนไลน์ ต่าง ๆ เป็นต้น

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จะตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง ของแบบสอบถาม ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows Version 11.5) ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่การค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.4.2 วิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 2 ซึ่งเป็นลักษณะที่เกี่ยวกับ ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการขยะของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์สถิติเชิงคุณภาพ

3.4.3 วิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 3 ซึ่งเป็นลักษณะที่เกี่ยวกับระดับการปฏิบัติที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนโดยใช้หลัก 3R ได้แก่ Reduce Reuse Recycle ในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.4.4 วิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 3 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

3.4.5 การทดสอบสมมุติฐาน

H : ปัจจัยด้านอายุ, ด้านอาชีพ, ด้านระดับการศึกษา, ด้านระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน, ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน, สภาพที่อยู่อาศัย, ช่องทางหลักในการรับรู้ข้อมูลด้านการจัดการขยะจากเทศบาล มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมุติฐาน เพื่อหาความแตกต่างของตัวแปร โดยใช้สถิติ Independent – Samples t-test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง

ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่ระดับความเชื่อมั่นทางสถิติ 95% ($\alpha = 0.05$) และ One-way ANOVA เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ที่มากกว่า 2 กลุ่มที่ระดับความเชื่อมั่นทางสถิติ 95% ($\alpha = 0.05$) และ เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธี LDS (Least Significant Difference)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการการวิจัยเชิงการสำรวจโดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากการรวบรวม และสอบถามข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง โดยได้ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวน 386 คน ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในเชิงพรรณนา

4.2 ผลการวิเคราะห์ด้านปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนโดยใช้หลัก 3R

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ด้านการลดปริมาณขยะ (Reduce)

4.2.2 ผลการวิเคราะห์ด้านการนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse)

4.2.3 ผลการวิเคราะห์ด้านการนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)

4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม 3R

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในเชิงพรรณนา

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 52.8 มีอายุอยู่ในช่วง 36-45 ปี ร้อยละ 27.2 มีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และอื่นๆ ร้อยละ 21.5 ระดับการศึกษาประถมศึกษา หรือต่ำกว่า ร้อยละ 25.9 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 72.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 51.3 สภาพที่อยู่อาศัยบ้านอยู่ติดถนนหลัก ร้อยละ 45.9 ช่องทางหลักในการรับรู้ข้อมูลด้านการจัดการขยะจากทางเทศบาล ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ร้อยละ 56.7 และ ลำดับความรู้ที่ต้องการได้รับเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการขยะจากมากไปน้อย คือวิธีการแยกขยะอย่าง ถูกวิธีคิดเป็นร้อยละ 57.8 ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 386 คน

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	182	47.15
หญิง	204	52.85
รวม	386	100
ระดับอายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	65	16.84
26 – 35 ปี	69	17.88
36– 45 ปี	105	27.20
46 – 55 ปี	84	21.76
55 ปี ขึ้นไป	63	16.32
รวม	386	100
อาชีพ		
รับจ้างทั่วไป	72	18.65
ทำนา/ทำไร่/ทำสวน	70	18.13
ค้าขาย	64	16.58
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	83	21.50
พนักงานเอกชน	14	3.63
อื่นๆ	83	21.50
รวม	386	100
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	100	25.91
มัธยมศึกษาหรือ ปวช.	87	22.54
อนุปริญญา/ปวส.หรือเทียบเท่า	74	19.17
ปริญญาตรี	94	24.35
สูงกว่าปริญญาตรี	31	8.03
รวม	386	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน		
น้อยกว่า 1 ปี	12	3.11
1-2 ปี	17	4.40
2-5 ปี	27	6.99
5-10 ปี	51	13.21
มากกว่า 10 ปี	279	72.28
รวม	386	100
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	198	51.30
10,000 – 19,999 บาท	95	24.61
20,000 – 29,000 บาท	67	17.36
30,000 บาทขึ้นไป	26	6.74
รวม	386	100
สภาพที่อยู่อาศัย		
บ้านอยู่ติดถนนหลัก	170	42.18
บ้านอยู่ในซอยรถขนขยะเข้าออกได้	59	14. 64
บ้านอยู่ในซอยรถขนขยะเข้าออกไม่ได้	161	39.95
รวม	386	100
ช่องทางหลักในการรับรู้ข้อมูลด้านการจัดการขยะจากทางเทศบาล		
ประชาสัมพันธ์เสียงไว้สายของเทศบาล	87	22.54
ประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของชุมชน	219	56.74
ป้ายประชาสัมพันธ์/ใบปลิว	47	12.18
รถประชาสัมพันธ์ของเทศบาล	33	8.55
รวม	386	100

เรียงลำดับความรู้ที่ต้องการได้รับเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการขยะจากมากไปน้อย

(เรียงลำดับความต้องการโดยใส่ตัวเลข 1 – 5 ให้ 1 เป็นลำดับความรู้ที่ต้องการมากที่สุด)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการแยกขยะอย่างถูกวิธี	223	57.8
วิธีการลดปริมาณขยะ	67	17.4
วิธีทำปุ๋ยหมักชีวภาพ/น้ำหมักชีวภาพจากขยะเปียก	51	13.2
การนำวัสดุเหลือใช้มาประยุกต์ใช้ใหม่	38	9.8
อื่นๆ ระบุ	7	1.8
รวม	386	100

ที่มา:จากการเก็บแบบสอบถามปี พ.ศ. 2560 และจากการคำนวณ

4.2 ผลการวิเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถามด้านปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนโดยใช้หลัก 3R

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ด้านการลดปริมาณขยะ (Reduce) N = 386

ด้านการลดปริมาณขยะ	($\bar{X}$)	(S.D)	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับ
1.ท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น	3.29	1.095	ปานกลาง	5
2.ท่านเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะ เช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่มแทนการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ใหม่ทั้งหมด	3.60	0.994	มาก	3
3.ท่านเลือกใช้ถุงผ้าใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าการใช้ถุงพลาสติกในการจับจ่ายสินค้า	3.38	1.142	ปานกลาง	4
4.ท่านให้ความร่วมมือในการช่วยลดขยะมูลฝอย	3.86	0.903	มาก	1
5. ท่านเลือกซื้อสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ ที่มีความคงทนถาวร และมีอายุการใช้งานได้นาน	3.75	1.005	มาก	2
รวม	3.57	1.028	มาก	

ที่มา:จากการเก็บแบบสอบถามปี พ.ศ. 2560 และจากการคำนวณ

จากตาราง 4.2 ผลการวิเคราะห์จากลำดับการจัดการขยะด้านการลดปริมาณขยะ (Reduce) การให้ความร่วมมือในการช่วยลดขยะมูลฝอย, การเลือกซื้อสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ ที่มีความคงทน ถาวร และมีอายุการใช้งานได้นาน มีความใกล้เคียงกันในลำดับ 1 และ 2 แสดงว่ากลุ่มประชากรใน เขตเทศบาลเมืองนางรอง มีพฤติกรรมพร้อมให้ความร่วมมือในการลดปริมาณขยะ ต่างจากการเลือก ซื้อสินค้าที่ไม่ใช่ ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น อาจเนื่องจากปัจจุบันสินค้าหรือความต้องการสินค้า ส่วนใหญ่ใช้ถุงพลาสติกบรรจุภัณฑ์

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ด้านนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) N = 386

ปัจจัยด้านการนำ กลับมาใช้ซ้ำ	$\bar{X}$	(S.D)	ระดับการ ปฏิบัติ	ลำดับ
1.ท่านนำถุงพลาสติกที่ใช้แล้วมา ทำความสะอาดแล้วนำมาใช้ใหม่	3.13	1.205	ปานกลาง	5
2.ท่านนำเสื้อผ้าที่ชำรุดมาซ่อมแซม ใช้ใหม่แทนการซื้อเสื้อผ้าใหม่	3.24	1.008	ปานกลาง	4
3.ท่านเลือกซื้อและใช้สินค้าที่ออกแบบ มาให้ใช้ได้หลายครั้งได้เพื่อลดขยะ จ่ายสินค้า	3.54	0.931	มาก	2
4.ขยะประเภทขวดพลาสติกหรือขวดแก้ว ท่านได้นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่	3.52	1.047	มาก	3
5. ขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ ท่านได้คัดแยกเพื่อนำกลับมาใช้งานใหม่	3.55	1.069	มาก	1
รวม	3.39	1.052	ปานกลาง	

ที่มา:จากการเก็บแบบสอบถามปี พ.ศ. 2560 และจากการคำนวณ

จากตาราง 4.3 ผลการวิเคราะห์จากลำดับการจัดการขยะด้านนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) พฤติกรรมการนำถุงพลาสติกที่ใช้แล้วมาทำความสะอาดแล้วนำมาใช้ใหม่ ในลำดับที่ 5 กับ พฤติกรรมการคัดแยกขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ เป็นลำดับ

ที่ 1 วิเคราะห์ได้ว่าโดยปกติคนส่วนใหญ่จะไม่มีพฤติกรรมการนำพลาสติกมาทำความสะอาดแล้วใช้ใหม่อยู่แล้วกลุ่มประชากรเทศบาลเมืองนางรองก็เช่นกัน แต่ได้นำมาทำความสะอาดเพื่อขายให้แหล่งรับซื้อที่มีในชุมชน

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ด้านการนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) N = 386

ปัจจัยด้านการนำวัสดุ หมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่	($\bar{X}$)	(S.D)	ระดับการ ปฏิบัติ	ลำดับ
1.ท่านได้คัดแยกเศษเหล็ก เศษโลหะ เพื่อนำไปขาย	3.87	1.031	มาก	3
2.ท่านมีการคัดแยกขวดพลาสติก/ ถุงพลาสติก/กระป๋องพลาสติกไว้ขาย	3.93	0.973	มาก	2
3.ท่านมีการคัดแยกกระดาษไว้ขาย	3.96	1.002	มาก	1
4.ท่านนำขยะมูลฝอยสด หรือเศษอาหาร มาหมักทำปุ๋ย	3.17	1.170	ปานกลาง	4
5.ท่านนำวัสดุที่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็น ของใช้ในรูปแบบอื่น เช่น ทำแจกันดอกไม้จากขวดน้ำ	2.85	1.242	น้อย	5
รวม	3.55	1.083	มาก	

ที่มา:จากการเก็บแบบสอบถามปี พ.ศ. 2560 และจากการคำนวณ

จากตาราง 4.4 ผลการวิเคราะห์จากลำดับการจัดการขยะด้านการนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) จากลำดับพฤติกรรมคัดแยกกระดาษไว้ขาย ในลำดับที่ 1 มีความแตกต่างจากพฤติกรรมการนำขยะมูลฝอยสด หรือเศษอาหารมาหมักทำปุ๋ย และการนำวัสดุที่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นของใช้ในรูปแบบอื่นเช่น ทำแจกันดอกไม้จากขวดน้ำ ในลำดับที่ 4 และ 5 นั้น พฤติกรรมนำกระดาษไว้ขาย เป็นสิ่งใกล้ตัว ง่ายต่อการคัดแยกและมีผลตอบแทน มีแหล่งรับซื้อในชุมชน ส่วนพฤติกรรมการนำขยะมูลฝอยสด หรือเศษอาหารมาหมักทำปุ๋ย และการนำวัสดุที่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นของใช้ในรูปแบบอื่นเช่น ทำแจกันดอกไม้จากขวดน้ำ นั้นยังขาดการสนับสนุนจาก

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่อย่างจริงจัง การให้คำแนะนำอย่างถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ และการแปรรูปหรือการประดิษฐ์ไม่มีการรวมกลุ่มกิจกรรมที่แน่นอน ไม่มีแหล่งรองรับหรือรับซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูป

4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม 3R

4.3.1 ปัจจัยด้านอายุ

Ho :ปัจจัยด้านอายุ มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Hi :ปัจจัยด้านอายุ มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.5 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านอายุกับการจัดการขยะแบบ 3R

การจัดการขยะแบบ 3R	ค่า F	ค่า Sig
1.การลดปริมาณขยะ (Reduce)	3.080	0.016*
2.การนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse)	2.517	0.073
3.การนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)	1.753	0.138

ที่มา:จากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านอายุ กับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ (Reduce)

การลดปริมาณขยะ (Reduce)	ค่า F	ค่า Sig
1.ท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น	9.213	0.000*
2.ท่านเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะเช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่ม แทนการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ใหม่ทั้งหมด	1.142	0.337
3.ท่านเลือกใช้ถุงผ้าใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าการใช้ถุงพลาสติกในการจับจ่ายสินค้า	2.644	0.033*
4.ท่านให้ความร่วมมือในการช่วยลดขยะมูลฝอย	1.846	0.119
5.ท่านเลือกซื้อสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ ที่มีความคงทนถาวร และมีอายุการใช้งานได้นาน	1.032	0.391

ที่มา:จากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.7 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของอายุกับ ระดับการปฏิบัติเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น

		ต่ำกว่า 25 ปี	26-35 ปี	36-45 ปี	46-55 ปี	55 ปีขึ้นไป
	ค่าเฉลี่ย	3.98	3.16	3.12	3.30	3.00
ต่ำกว่า 25 ปี	3.98	-	0.825*	0.861*	0.687*	0.985*
26-35 ปี	3.16		-	0.036	-0.138	0.159
36-45 ปี	3.12			-	-0.174	0.124
46-55 ปี	3.30				-	0.298
55 ปีขึ้นไป	3.00					-

ที่มา:จากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.8 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของอายุกับ ระดับการปฏิบัติเลือกใช้ถุงผ้าใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าการใช้ถุงพลาสติกในการจับจ่ายสินค้า

		ต่ำกว่า 25 ปี	26-35 ปี	36-45 ปี	46-55 ปี	55 ปีขึ้นไป
	ค่าเฉลี่ย	3.65	3.22	3.23	3.58	3.24
ต่ำกว่า 25 ปี	3.65	-	0.429*	0.418*	0.063	0.408*
26-35 ปี	3.22		-	-0.011	-0.366*	-0.021
36-45 ปี	3.23			-	-0.355*	-0.010
46-55 ปี	3.58				-	0.345
55 ปีขึ้นไป	3.24					-

ที่มา:จากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ผลการทดสอบปัจจัยด้านอายุต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมการจัดการขยะจากพฤติกรรมลดปริมาณขยะ (Reduce) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการศึกษาพฤติกรรมลดปริมาณขยะแจกแจงเป็นรายชื่อ ดังตารางที่ 4.6 พบว่า การเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็นและเลือกใช้ถุงผ้าใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าการใช้ถุงพลาสติกในการ

จ่ายสินค้ามีความแตกต่างกันตามอายุ โดยพบว่าการเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็นของกลุ่มอายุ 25 ปี มีพฤติกรรมด้านที่ต่ำกว่าทุกกลุ่มอายุ ดังตารางที่ 4.7 ขณะที่การเลือกใช้ถุงผ้าใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าการใช้ถุงพลาสติกในการจ่ายสินค้า โดยพบว่ากลุ่มอายุต่ำกว่า 25 ปี มีพฤติกรรมด้านที่ต่ำกว่าทุกกลุ่มอายุ ขณะที่กลุ่มอายุ 46-55 ปี จะมีพฤติกรรมด้านที่ดีกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ

4.3.2 ปัจจัยด้านอาชีพ

Ho :ปัจจัยด้านอาชีพ มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Hi :ปัจจัยด้านอาชีพ มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านอาชีพกับการจัดการขยะแบบ 3R

การจัดการขยะแบบ 3R	ค่า F	ค่า Sig
1.การลดปริมาณขยะ (Reduce)	3.135	0.009*
2.การนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse)	1.396	0.088
3.การนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)	0.858	0.510

ที่มา:จากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.10 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านอาชีพ กับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ (Reduce)

การลดปริมาณขยะ (Reduce)	ค่า F	ค่า Sig
1.ท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น	10.331	0.000*
2.ท่านเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะเช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่มแทนการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ใหม่ทั้งหมด	3.855	0.002*
3.ท่านเลือกใช้ถุงผ้าใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าการใช้ถุงพลาสติกในการจ่ายสินค้า	3.181	0.008*
4.ท่านให้ความร่วมมือในการช่วยลดขยะมูลฝอย	1.597	0.160
5.ท่านเลือกซื้อสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ ที่มีความคงทนถาวร และมีอายุการใช้งานได้นาน	0.931	0.461

ที่มา:จากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.11 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของอาชีพกับ ระดับการปฏิบัติเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ใช่ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น

		รับจ้าง ทั่วไป	ทำนา/ ไร่/สวน	ค้าขาย	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	พนักงาน เอกชน	อื่นๆ
	ค่าเฉลี่ย	3.11	2.96	2.95	3.34	3.21	3.96
รับจ้างทั่วไป	3.11	-	0.154	0.158	-0.226	-0.103	-0.853*
ทำนา/ไร่/สวน	2.96		-	0.004	-0.380*	-0.257	-1.007*
ค้าขาย	2.95			-	-0.384*	-0.261	-1.011*
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	3.34				-	0.123	-0.627*
พนักงาน เอกชน	3.21					-	-0.750*
อื่นๆ	3.96						-

ที่มา:จากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.12 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของอาชีพกับ ระดับการปฏิบัติเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะเช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่ม แทนการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ใหม่ทั้งหมด

		รับจ้าง ทั่วไป	ทำนา/ ไร่/สวน	ค้าขาย	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	พนักงาน เอกชน	อื่นๆ
	ค่าเฉลี่ย	3.60	3.36	3.36	3.76	3.29	3.89
รับจ้างทั่วไป	3.60	-	0.240	0.238	-0.162	0.312	-0.294
ทำนา/ไร่/สวน	3.36		-	-0.002	-0.402*	0.071	-0.534*
ค้าขาย	3.36			-	-0.400*	0.074	-0.532*
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	3.76				-	0.473	-0.133
พนักงานเอกชน	3.29					-	-0.606*
อื่นๆ	3.89						-

ที่มา:จากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.13 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของอาชีพกับ ระดับการปฏิบัติเลือกใช้
ถุงผ้าใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าการใช้ถุงพลาสติกในการจับจ่ายสินค้า

		รับจ้าง ทั่วไป	ทำนา/ ไร่/สวน	ค้าขาย	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	พนักงาน เอกชน	อื่นๆ
	ค่าเฉลี่ย	3.33	3.63	3.52	3.08	2.71	3.49
รับจ้างทั่วไป	3.33	-	-0.295	-0.182	0.249	0.619	-0.161
ทำนา/ไร่/สวน	3.63		-	0.113	0.544*	0.914*	0.135
ค้าขาย	3.52			-	0.431*	0.801*	0.022
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	3.08				-	0.370	-0.410*
พนักงานเอกชน	2.71					-	-0.780*
อื่นๆ	3.49						-

ที่มา:จากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ผลการทดสอบปัจจัยด้านอาชีพ มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมการจัดการขยะจากพฤติกรรมลดปริมาณขยะ (Reduce) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการศึกษาพฤติกรรมลดปริมาณขยะ แจกแจงเป็นรายชื่อ ดังตาราง 4.10 พบว่า การเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะเช่นน้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่มแทนการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ใหม่ และเลือกใช้ถุงผ้าใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าการใช้ถุงพลาสติกในการจับจ่ายสินค้า มีความแตกต่างตามอาชีพ โดยอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอื่นๆ จะเป็นกลุ่มอาชีพที่มีพฤติกรรม การเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะเช่นน้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่มแทนการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ใหม่ ดีกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ ดังตารางที่ 4.11 – 4.12 ขณะที่ กลุ่มอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และพนักงานเอกชน จะมีพฤติกรรม การเลือกใช้ถุงผ้าใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าการใช้ถุงพลาสติกในการจับจ่ายสินค้า ต่ำกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ ทั้งนี้ในกลุ่มอาชีพทำนา/ไร่/สวน จะมีพฤติกรรมที่ดีกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ ดังตาราง 4.13

4.3.3 ปัจจัยด้านการศึกษา

Ho : ปัจจัยด้านระดับการศึกษา มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Hi : ปัจจัยด้านระดับการศึกษา มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.14 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านระดับการศึกษาต่อการจัดการขยะแบบ 3R

การจัดการขยะแบบ 3R	ค่า F	ค่า Sig
1. การลดปริมาณขยะ (Reduce)	5.171	0.000*
2. การนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse)	3.326	0.011*
3. การนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)	3.688	0.006*

ที่มา:จากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.15 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านระดับการศึกษา กับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ (Reduce)

การลดปริมาณขยะ (Reduce)	ค่า F	ค่า Sig
1. ท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น	11.236	0.000*
2. ท่านเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะเช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่ม แทนการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ใหม่ทั้งหมด	4.372	0.002*
3. ท่านเลือกใช้ถุงผ้าใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าการใช้ถุงพลาสติกในการจับจ่ายสินค้า	3.628	0.006*
4. ท่านให้ความร่วมมือในการช่วยลดขยะมูลฝอย	3.423	0.009*
5. ท่านเลือกซื้อสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ ที่มีความคงทนถาวร และมีอายุการใช้งานได้นาน	2.576	0.037*

ที่มา:จากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.16 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัติ
เลือกซื้อสินค้าที่ไม่ใช่ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น

		ประถม หรือต่ำกว่า	มัธยม หรือ ปวช.	อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
	ค่าเฉลี่ย	2.80	3.25	3.85	3.36	3.45
ประถมหรือต่ำกว่า	2.80	-	-0.453*	-1.051*	-0.598*	-0.652*
มัธยมหรือ ปวช.	3.25		-	-0.598*	-0.109	-0.199
อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	3.85			-	0.490*	0.400
ปริญญาตรี	3.36				-	-0.090
สูงกว่าปริญญาตรี	3.45					-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.17 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัติ
เลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะเช่นน้ำยาล้างจาน น้ำยา
ปรับผ้านุ่มแทนการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ใหม่ทั้งหมด

		ประถม หรือต่ำกว่า	มัธยมหรือ ปวช.	อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
	ค่าเฉลี่ย	3.34	3.49	3.69	3.77	4.03
ประถมหรือต่ำกว่า	3.34	-	-0.154	-0.349*	-0.426*	-0.692*
มัธยมหรือ ปวช.	3.49		-	-0.195	-0.272	-0.538*
อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	3.69			-	-0.077	-0.343
ปริญญาตรี	3.77				-	-0.266
สูงกว่าปริญญาตรี	4.03					-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.18 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัติ
เลือกใช้ถุงผ้าใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าการใช้ถุงพลาสติกในการจับจ่าย
สินค้า

		ประถมหรือ ต่ำกว่า	มัธยมหรือ ปวช.	อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญา ตรี
	ค่าเฉลี่ย	3.40	3.63	3.43	3.02	3.52
ประถมหรือต่ำกว่า	3.40	-	-0.232	-0.032	0.379*	-0.116
มัธยมหรือ ปวช.	3.63		-	0.200	0.611*	0.116
อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	3.43			-	0.411*	-0.084
ปริญญาตรี	3.02				-	-0.495*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.52					-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.19 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัติ
ให้ความร่วมมือในการช่วยลดขยะมูลฝอย

		ประถมหรือ ต่ำกว่า	มัธยมหรือ ปวช.	อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญา ตรี
	ค่าเฉลี่ย	3.61	4.01	3.93	3.85	4.13
ประถมหรือต่ำกว่า	3.61	-	-0.401*	-0.322*	-0.241	-0.519*
มัธยมหรือ ปวช.	4.01		-	0.079	0.160	-0.118
อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	3.93			-	0.081	-0.197
ปริญญาตรี	3.85				-	-0.278
สูงกว่าปริญญาตรี	4.13					-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.20 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัติ
เลือกซื้อสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ ที่มีความคงทนถาวร และมีอายุการใช้งานได้นาน

		ประถม หรือต่ำกว่า	มัธยมหรือ ปวช.	อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญา ตรี
	ค่าเฉลี่ย	3.49	3.92	3.77	3.80	3.90
ประถมหรือต่ำกว่า	3.49	-	-0.430*	-0.280	-0.308*	-0.413*
มัธยมหรือ ปวช.	3.92		-	0.149	0.122	0.016
อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	3.77			-	-0.028	-0.133
ปริญญาตรี	3.80				-	-0.105
สูงกว่าปริญญาตรี	4.90					-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ผลการทดสอบปัจจัยด้านระดับการศึกษา มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมการจัดการขยะจาก พฤติกรรมการลดปริมาณขยะ (Reduce) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึง ทำการศึกษาพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ แจกแจงเป็นรายข้อ ดังตาราง 4.15 พบว่า การเลือกซื้อ สินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณ ขยะเช่นน้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่มแทนการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ใหม่ การเลือกใช้ถุงผ้าใส่ สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าการใช้ถุงพลาสติกในการจับจ่ายสินค้า การให้ความร่วมมือใน การช่วยลดขยะมูลฝอย และการเลือกซื้อสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ ที่มีความคงทนถาวรและมีอายุการใช้ งานได้นาน มีความแตกต่างตามระดับการศึกษา โดยทุกระดับการศึกษา มีพฤติกรรม การเลือกซื้อ สินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น ดีกว่าการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ทั้งนี้ การศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า จะมีพฤติกรรมที่ดีกว่าการศึกษาระดับ มัธยมหรือ ปวช. และปริญญาตรี ดังตารางที่ 4.16 การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณ ขยะเช่นน้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่มแทนการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ใหม่ ทุกระดับการศึกษา มี พฤติกรรมที่ดีกว่า การศึกษาระดับประถมหรือต่ำกว่า ทั้งนี้การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมี พฤติกรรมที่ดีกว่า การศึกษาระดับมัธยมหรือ ปวช. ดังตารางที่ 4.17 การเลือกใช้ถุงผ้าใส่สิ่งของใบ

ใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าการใช้ถุงพลาสติกในการจับจ่ายสินค้า ทุกระดับการศึกษา มีพฤติกรรมที่ดีกว่า การศึกษาระดับปริญญาตรี ดังตารางที่ 4.18 การให้ความร่วมมือในการช่วยลดขยะมูลฝอย และการเลือกซื้อสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ ที่มีความคงทนถาวรและมีอายุการใช้งานได้นาน ทุกระดับการศึกษา มีพฤติกรรมที่ดีกว่า การศึกษาระดับประถมหรือต่ำกว่า ดังตารางที่ 4.19 – 4.20

ตารางที่ 4.21 ผลการทดสอบสมมุติฐานปัจจัยด้านการศึกษากับพฤติกรรมการนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse)

การนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse)	ค่า F	ค่า Sig
1.ท่านนำถุงพลาสติกที่ใช้แล้วมาทำความสะอาดแล้วนำมาใช้ใหม่	11.250	0.000*
2.ท่านนำเสื้อผ้าที่ชำรุดมาซ่อมแซมใช้ใหม่แทนการซื้อเสื้อผ้าใหม่	2.612	0.035*
3.ท่านเลือกซื้อและใช้สินค้าที่ออกแบบมาให้ใช้ได้หลายครั้งได้เพื่อลดขยะ	0.937	0.442
4.ขยะประเภทขวดพลาสติกหรือขวดแก้ว ท่านได้นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่	1.927	0.105
5.ขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ ท่านได้คัดแยกเพื่อนำกลับมาใช้งานใหม่	0.980	0.418

ที่มา:จากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.22 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัติ นำถุงพลาสติกที่ใช้แล้วมาทำความสะอาดแล้วนำมาใช้ใหม่

	ประถม หรือต่ำกว่า	มัธยมหรือ ปวช.	อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
ค่าเฉลี่ย	2.65	3.08	3.82	3.14	3.19
ประถมหรือต่ำกว่า	2.65	-	-0.430*	-1.174*	-0.488*
มัธยมหรือ ปวช.	3.08	-	-0.744*	-0.058	-0.113
อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	3.82	-	-	0.686*	0.631*
ปริญญาตรี	3.14	-	-	-	-0.055
สูงกว่าปริญญาตรี	3.19	-	-	-	-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.23 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัติ
นำเสื้อผ้าที่ชำรุดมาซ่อมแซมใช้ใหม่แทนการซื้อเสื้อผ้าใหม่

		ประถมหรือ ต่ำกว่า	มัธยมหรือ ปวช.	อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
	ค่าเฉลี่ย	3.02	3.26	3.89	3.24	3.32
ประถมหรือต่ำกว่า	3.02	-	-0.244	-0.872*	-0.225	-0.303
มัธยมหรือ ปวช.	3.26		-	-0.628*	0.020	-0.058
อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	3.89			-	0.647*	0.569
ปริญญาตรี	3.24				-	-0.078
สูงกว่าปริญญาตรี	3.32					-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ผลการทดสอบปัจจัยด้านระดับการศึกษา มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมการจัดการขยะจาก พฤติกรรมการนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึง ทำการศึกษาพฤติกรรมการนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ แจกแจงเป็น รายข้อ ดังตาราง 4.21 พบว่า การนำ ถุงพลาสติกที่ใช้แล้วมาทำความสะอาดแล้วนำมาใช้ใหม่ และการนำเสื้อผ้าที่ชำรุดมาซ่อมแซมใช้ ใหม่แทนการซื้อเสื้อผ้าใหม่ มีความแตกต่างตามระดับการศึกษา โดยทุกระดับการศึกษา มี พฤติกรรม การนำถุงพลาสติกที่ใช้แล้วมาทำความสะอาดแล้วนำมาใช้ใหม่ ดีกว่าการศึกษาระดับ ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ทั้งนี้การศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า จะมีพฤติกรรมที่ ดีกว่าการศึกษาระดับ มัธยมหรือ ปวช. ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ดังตารางที่ 4.22 การนำ เสื้อผ้าที่ชำรุดมาซ่อมแซมใช้ใหม่แทนการซื้อเสื้อผ้าใหม่ การศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. หรือ เทียบเท่า จะมีพฤติกรรมที่ดีกว่าการศึกษาระดับ มัธยมหรือ ปวช.และ ปริญญาตรี ดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.24 ผลการทดสอบสมมุติฐานปัจจัยด้านการศึกษามีผลต่อพฤติกรรมการนำวัสดุ
หมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)

การนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)	ค่า F	ค่า Sig
1. ท่านได้คัดแยกเศษเหล็ก เศษโลหะเพื่อนำไปขาย	3.103	0.016*
2. ท่านมีการคัดแยกขวดพลาสติก/ ถังพลาสติก/กระป๋องพลาสติกไว้ขาย	3.417	0.009*
3. ท่านมีการคัดแยกกระดาษไว้ขาย	0.786	0.535
4. .ท่านนำขยะมูลฝอยสด หรือเศษอาหาร มาหมักทำปุ๋ย	4.023	0.003*
5. ท่านนำวัสดุที่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นของใช้ในรูปแบบอื่น เช่น ทำแจกันดอกไม้จากขวดน้ำ	5.035	0.001*

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.25 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัติ
ได้คัดแยกเศษเหล็ก เศษโลหะเพื่อนำไปขาย

	ประถม หรือต่ำกว่า	มัธยมหรือ ปวช.	อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
ค่าเฉลี่ย	3.65	3.95	3.82	3.88	4.35
ประถมหรือต่ำกว่า	3.65	-	-0.304*	-0.233	-0.705*
มัธยมหรือ ปวช.	3.95	-	0.130	0.071	-0.401
อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	3.82		-	-0.059	-0.531*
ปริญญาตรี	3.88			-	-0.472*
สูงกว่าปริญญาตรี	4.35				-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.26 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัติ

มีการคัดแยกขวดพลาสติก/ ถูพลาสติก/ ครอบพลาสติกไว้ขาย

		ประถมหรือ ต่ำกว่า	มัธยมหรือ ปวช.	อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญา ตรี
	ค่าเฉลี่ย	3.67	3.95	4.03	3.99	4.32
ประถมหรือต่ำกว่า	3.67	-	-0.284*	-0.357*	-0.319*	-0.653*
มัธยมหรือ ปวช.	3.95		-	-0.073	-0.035	-0.369
อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	4.03			-	0.038	-0.296
ปริญญาตรี	3.99				-	-0.333
สูงกว่าปริญญาตรี	4.32					-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.27 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัติ

นำขยะมูลฝอยสด หรือเศษอาหาร มาหมักทำปุ๋ย

		ประถมหรือ ต่ำกว่า	มัธยมหรือ ปวช.	อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญา ตรี
	ค่าเฉลี่ย	3.03	3.46	3.34	2.86	3.35
ประถมหรือต่ำกว่า	3.03	-	-0.430*	-0.308	0.168	-0.325
มัธยมหรือ ปวช.	3.46		-	0.122	0.598*	0.105
อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	3.34			-	0.476*	-0.017
ปริญญาตรี	2.86				-	-0.493*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.35					-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.28 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับระดับการปฏิบัติ
นำวัสดุที่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นของใช้ในรูปแบบอื่น เช่น ทำแจกันดอกไม้จากขวดน้ำ

		ประถม หรือต่ำกว่า	มัธยมหรือ ปวช.	อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	ปริญญา ตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
	ค่าเฉลี่ย	2.59	3.03	3.31	2.64	2.77
ประถมหรือต่ำกว่า	2.59	-	-0.444*	-0.721*	-0.048	-0.184
มัธยมหรือ ปวช.	3.03		-	-0.276	0.396*	0.260
อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	3.31			-	0.673*	0.537*
ปริญญาตรี	2.64				-	-0.136
สูงกว่าปริญญาตรี	2.77					-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ผลการทดสอบปัจจัยด้านระดับการศึกษา มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมการจัดการขยะจาก พฤติกรรมการนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 จึงทำการศึกษาวงจรการนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ แจกแจงเป็น รายข้อ ดัง ตาราง 4.24 พบว่า ได้คัดแยกเศษเหล็ก เศษโลหะเพื่อนำไปขาย มีการคัดแยกขวดพลาสติก/ ถุงพลาสติก/กระป๋องพลาสติกไว้ขาย นำขยะมูลฝอยสด หรือเศษอาหาร มาหมักทำปุ๋ย และนำวัสดุ ที่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นของใช้ในรูปแบบอื่น เช่น ทำแจกันดอกไม้จากขวดน้ำ มีความแตกต่างตาม ระดับการศึกษา โดยระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีพฤติกรรมการคัดแยกเศษเหล็ก เศษโลหะ เพื่อนำไปขายดีกว่าการศึกษาทุกระดับ ทั้งนี้การศึกษาระดับมัธยมหรือ ปวช. จะมีพฤติกรรมที่ดีกว่า การศึกษาระดับประถมหรือต่ำกว่า ดังตารางที่ 4.25 การคัดแยกขวดพลาสติก/ ถุงพลาสติก/ กระป๋องพลาสติกไว้ขาย การศึกษาทุกระดับ จะมีพฤติกรรมดีกว่าการศึกษาระดับประถมหรือต่ำกว่า ดังตารางที่ 4.26 การนำขยะมูลฝอยสด หรือเศษอาหาร มาหมักทำปุ๋ย การศึกษาทุกระดับ จะมี พฤติกรรมที่ดีกว่าการศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนี้การศึกษาระดับมัธยมหรือ ปวช. จะมีพฤติกรรมที่ ดีกว่าการศึกษาระดับประถมหรือต่ำกว่า ดังตารางที่ 4.27 การนำวัสดุที่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นของ ใช้ในรูปแบบอื่น เช่น ทำแจกันดอกไม้จากขวดน้ำ การศึกษาทุกระดับ จะมีพฤติกรรมดีกว่า การศึกษาระดับประถมหรือต่ำกว่า ทั้งนี้การศึกษาระดับปริญญาตรี จะมีพฤติกรรมที่ดีกว่า

การศึกษาระดับมัธยมหรือ ปวช.และอนุปริญญา/ปวส. และ การศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. จะมีพฤติกรรมที่ดีกว่า การศึกษาระดับสูงปริญญาตรี

4.3.4 ปัจจัยด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

H_0 : ปัจจัยด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

H_1 : ปัจจัยด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.29 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนกับการจัดการขยะแบบ 3R

การจัดการขยะแบบ 3R	ค่า F	ค่า Sig
1.การลดปริมาณขยะ (Reduce)	5.432	0.000*
2.การนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse)	3.209	0.013*
3.การนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)	3.830	0.005*

ที่มา:จากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.30 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีผลต่อพฤติกรรม
การลดปริมาณขยะ (Reduce)

การลดปริมาณขยะ (Reduce)	ค่า F	ค่า Sig
1.ท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น	5.559	0.000*
2.ท่านเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะเช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่มแทนการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ใหม่ทั้งหมด	6.032	0.000*
3.ท่านเลือกใช้ถุงผ้าใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าการใช้ถุงพลาสติกในการจับจ่ายสินค้า	1.864	0.116
4.ท่านให้ความร่วมมือในการช่วยลดขยะมูลฝอย	2.725	0.029*
5.ท่านเลือกซื้อสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ ที่มีความคงทนถาวร และมีอายุการใช้งานได้นาน	3.154	0.014*

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.31 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านระยะเวลาอาศัยที่อยู่ในชุมชนกับ
ระดับการปฏิบัติเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ใช่ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น

		น้อยกว่า 1 ปี	1-2 ปี	3-5 ปี	6-9 ปี	10 ปีขึ้นไป
	ค่าเฉลี่ย	3.17	3.00	3.07	2.73	3.44
น้อยกว่า 1 ปี	3.17	-	-0.48	-0.33	-0.21	-0.60*
1-2 ปี	3.00		-	0.15	0.27	-0.11
3-5 ปี	3.07			-	0.11	
6-9 ปี	2.73				-	-0.38*
10 ปีขึ้นไป	3.44					-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.32 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านระยะเวลาอาศัยที่อยู่ในชุมชนกับ
ระดับการท่านเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะ เช่น น้ำยา
ล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่มแทนการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ใหม่ทั้งหมด

		น้อยกว่า 1 ปี	1-2 ปี	3-5 ปี	6-9 ปี	10 ปีขึ้นไป
	ค่าเฉลี่ย	3.25	3.47	3.26	3.12	3.75
น้อยกว่า 1 ปี	3.25	-	-0.22	-0.01	0.13	-0.50
1-2 ปี	3.47		-	0.21	0.35	-0.28
3-5 ปี	3.26			-	0.14	-0.49*
6-9 ปี	3.12				-	-0.63*
10 ปีขึ้นไป	3.75					-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.33 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนกับระดับให้ความร่วมมือในการช่วยลดขยะมูลฝอย

		น้อยกว่า 1 ปี	1-2 ปี	3-5 ปี	6-9 ปี	10 ปีขึ้นไป
	ค่าเฉลี่ย	3.25	3.82	3.78	3.65	3.94
น้อยกว่า 1 ปี	3.25	-	-0.57	-0.53	-0.40	-0.69*
1-2 ปี	3.82		-	0.05	0.18	-0.12
3-5 ปี	3.78			-	0.13	-0.16
6-9 ปี	3.65				-	-0.30*
10 ปีขึ้นไป	3.94					-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.34 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนกับระดับเลือกซื้อสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ ที่มีความคงทนถาวร และมีอายุการใช้งานได้นาน

		น้อยกว่า 1 ปี	1-2 ปี	3-5 ปี	6-9 ปี	10 ปีขึ้นไป
	ค่าเฉลี่ย	3.00	3.65	3.59	3.53	3.84
น้อยกว่า 1 ปี	3.00	-	-0.65	-0.59	-0.53	-0.84*
1-2 ปี	3.65		-	0.05	0.12	-0.20
3-5 ปี	3.59			-	0.06	-0.25
6-9 ปี	3.53				-	-0.31*
10 ปีขึ้นไป	3.84					-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ผลการทดสอบปัจจัยด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมการจัดการขยะจากพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ (Reduce) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการศึกษาพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ แจกแจงเป็นรายข้อ ดังตาราง 4.30 พบว่า การเลือกซื้อ

สินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะเช่นน้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่มแทนการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ใหม่ การให้ความร่วมมือในการช่วยลดขยะมูลฝอย และการเลือกซื้อสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ ที่มีความคงทนถาวรและมีอายุการใช้งานได้นาน มีความแตกต่างตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน โดยผู้มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 10 ขึ้นไป มีพฤติกรรม การเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น คิดว่าผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 1 ปีและ 6-9 ปี ดังตารางที่ 4.31 การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะเช่นน้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่มแทนการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ใหม่ ผู้มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 10 ขึ้นไป จะมีพฤติกรรมดีกว่าผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน 3-5 ปีและ 6-9 ปี ดังตารางที่ 4.32 การให้ความร่วมมือในการช่วยลดขยะมูลฝอย และการเลือกซื้อสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ ที่มีความคงทนถาวรและมีอายุการใช้งานได้นาน ผู้มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 10 ขึ้นไป จะมีพฤติกรรมดีกว่าผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 1 ปีและ 6-9 ปี ดังตารางที่ 4.33 – 4.34

ตารางที่ 4.35 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีผลต่อพฤติกรรม
การนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse)

การนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse)	ค่า F	ค่า Sig
1.ท่านนำถุงพลาสติกที่ใช้แล้วมาทำความสะอาดแล้วนำมาใช้ใหม่	8.763	0.000*
2.ท่านนำเสื้อผ้าที่ชำรุดมาซ่อมแซมใช้ใหม่แทนการซื้อเสื้อผ้าใหม่	3.107	0.016*
3.ท่านเลือกซื้อและใช้สินค้าที่ออกแบบมาให้ใช้ได้หลายครั้งได้เพื่อลดขยะ	1.633	0.008*
4.ขยะประเภทขวดพลาสติกหรือขวดแก้ว ท่านได้นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่	0.775	0.730
5.ขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ ท่านได้คัดแยกเพื่อนำกลับมาใช้งานใหม่	0.406	0.262

ที่มา:จากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.36 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน กับ
ระดับการนำถุงพลาสติกที่ใช้แล้วมาทำความสะอาดแล้วนำมาใช้ใหม่

		น้อยกว่า 1 ปี	1-2 ปี	3-5 ปี	6-9 ปี	10 ปีขึ้นไป
	ค่าเฉลี่ย	2.33	2.53	2.52	2.69	3.35
น้อยกว่า 1 ปี	2.33	-	-0.20	-0.19	-0.35	-1.01*
1-2 ปี	2.53		-	0.01	-0.16	-0.82*
3-5 ปี	2.52			-	-0.17	-0.83*
6-9 ปี	2.69				-	-0.66*
10 ปีขึ้นไป	3.35					-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.37 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน กับ
ระดับการนำเสื้อผ้าที่ชำรุดมาซ่อมแซมใช้ใหม่แทนการซื้อเสื้อผ้าใหม่

		น้อยกว่า 1 ปี	1-2 ปี	3-5 ปี	6-9 ปี	10 ปีขึ้นไป
	ค่าเฉลี่ย	2.33	3.06	4.07	2.86	3.39
น้อยกว่า 1 ปี	2.33	-	-0.73	-1.74*	-0.53	-1.06*
1-2 ปี	3.06		-	-1.01	0.20	-0.33
3-5 ปี	4.07			-	1.21*	0.68
6-9 ปี	2.86				-	-0.53
10 ปีขึ้นไป	3.39					-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.38 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน กับระดับท่านเลือกซื้อและใช้สินค้าที่ออกแบบมาให้ใช้ได้หลายครั้งได้เพื่อลดขยะ

		น้อยกว่า 1 ปี	1-2 ปี	3-5 ปี	6-9 ปี	10 ปีขึ้นไป
	ค่าเฉลี่ย	2.58	3.53	3.56	3.51	3.59
น้อยกว่า 1 ปี	2.58	-	-0.95*	-0.97*	-0.93*	-1.00*
1-2 ปี	3.53		-	-0.02	0.02	-0.06
3-5 ปี	3.56			-	0.46	-0.03
6-9 ปี	3.51				-	-0.08
10 ปีขึ้นไป	3.59					-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ผลการทดสอบปัจจัยด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมการจัดการขยะจากพฤติกรรมการนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการศึกษาพฤติกรรมการนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ แจกแจงเป็น รายข้อ ดังตาราง 4.35 พบว่าการนำถุงพลาสติกที่ใช้แล้วมาทำความสะอาดแล้วนำมาใช้ใหม่ การนำเสื้อผ้าที่ชำรุดมาซ่อมแซมใช้ใหม่แทนการซื้อเสื้อผ้าใหม่ และการเลือกซื้อและใช้สินค้าที่ออกแบบมาให้ใช้ได้หลายครั้งได้เพื่อลดขยะ มีความแตกต่างตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน โดยผู้ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ใน 10 ปีขึ้นไปมีพฤติกรรม การนำถุงพลาสติกที่ใช้แล้วมาทำความสะอาดแล้วนำมาใช้ใหม่ ดีกว่าผู้ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนทุกระยะเวลา ดังตารางที่ 4.36 การนำเสื้อผ้าที่ชำรุดมาซ่อมแซมใช้ใหม่แทนการซื้อเสื้อผ้าใหม่ ผู้ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 1 ปี จะมีพฤติกรรมที่ต่ำกว่าผู้ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 3-5 ปีและ 10 ปีขึ้นไป ทั้งนี้ผู้ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 3-5 ปี จะมีพฤติกรรมที่ดีกว่าผู้ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 6-9 ปี ดังตารางที่ 4.37 การเลือกซื้อและใช้สินค้าที่ออกแบบมาให้ใช้ได้หลายครั้งได้เพื่อลดขยะ ผู้ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 1 ปี จะมีพฤติกรรมที่ต่ำกว่าผู้ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนทุกระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ดังตารางที่ 4.38

ตารางที่ 4.39 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่มีผลต่อพฤติกรรม
การนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)

การนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)	ค่า F	ค่า Sig
1. ท่านได้คัดแยกเศษเหล็ก เศษโลหะเพื่อนำไปขาย	8.145	0.000*
2. ท่านมีการคัดแยกขวดพลาสติก ถังพลาสติก/กระป๋องพลาสติกไว้ขาย	4.765	0.001*
3. ท่านมีการคัดแยกกระดาษไว้ขาย	1.441	0.220
4. ท่านนำขยะมูลฝอยสด หรือเศษอาหาร มาหมักทำปุ๋ย	1.885	0.112
5. ท่านนำวัสดุที่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นของใช้ในรูปแบบอื่น เช่น ทำแจกันดอกไม้จากขวดน้ำ	1.459	0.214

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.40 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน กับ
ระดับการปฏิบัติการคัดแยกเศษเหล็ก เศษโลหะ เพื่อนำไปขาย

	น้อยกว่า 1 ปี	1-2 ปี	3-5 ปี	6-9 ปี	10 ปีขึ้นไป
ค่าเฉลี่ย	3.17	3.24	3.74	3.39	4.03
น้อยกว่า 1 ปี	3.17	-0.07	-0.57	-0.23	-0.87*
1-2 ปี	3.24	-	-0.50	-0.16	-0.80*
3-5 ปี	3.74		-	0.35	-0.30
6-9 ปี	3.39			-	-0.64
10 ปีขึ้นไป	4.03				-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.41 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน กับ
ระดับการปฏิบัติการคัดแยกขวดพลาสติก/ ถุงพลาสติก/กระป๋องพลาสติกไว้ขาย

		น้อยกว่า 1 ปี	1-2 ปี	3-5 ปี	6-9 ปี	10 ปีขึ้นไป
	ค่าเฉลี่ย	3.33	3.59	3.85	3.57	4.05
น้อยกว่า 1 ปี	3.33	-	-0.26	-0.52	-0.24	-0.72*
1-2 ปี	3.59		-	-0.26	0.02	-0.47
3-5 ปี	3.85			-	0.28	-0.20
6-9 ปี	3.57				-	-0.49*
10 ปีขึ้นไป	4.05					-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ผลการทดสอบปัจจัยด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมการจัดการขยะจากพฤติกรรมการนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการศึกษาพฤติกรรมการนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ แจกแจงเป็น รายชื่อ ดังตาราง 4.39 พบว่า การคัดแยกเศษเหล็ก เศษโลหะเพื่อนำไปขาย และการคัดแยกขวดพลาสติก ถุงพลาสติก/กระป๋องพลาสติกไว้ขาย มีความแตกต่างตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน โดยผู้ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ใน 10 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรม การคัดแยกเศษเหล็ก เศษโลหะเพื่อนำไปขาย ดีกว่าผู้ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 1 ปีและ 1-2 ปี ดังตารางที่ 4.40 การคัดแยกขวดพลาสติก ถุงพลาสติก/กระป๋องพลาสติกไว้ขาย ผู้ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ใน 10 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรม การคัดแยกเศษเหล็ก เศษโลหะเพื่อนำไปขาย ดีกว่าผู้ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 1 ปีและ 6-9 ปี ดังตารางที่ 4.41

4.3.5 ปัจจัยด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

H_0 : ปัจจัยด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Hi : ปัจจัยด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.42 ผลการทดสอบสมมุติฐานปัจจัยด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน กับการจัดการขยะแบบ 3R

การจัดการขยะแบบ 3R	ค่า F	ค่า Sig
1.การลดปริมาณขยะ (Reduce)	2.400	0.068
2.การนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse)	1.159	0.325
3.การนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)	7.156	0.000*

ที่มา:จากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.43 ผลการทดสอบสมมุติฐานปัจจัยด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่มีผลต่อพฤติกรรมการนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)

การนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)	ค่า F	ค่า Sig
1.ท่านได้คัดแยกเศษเหล็ก เศษโลหะเพื่อนำไปขาย	15.372	0.000*
2.ท่านมีการคัดแยกขวดพลาสติก/ ถังพลาสติก/กระป๋องพลาสติกไว้ขาย	11.170	0.000*
3.ท่านมีการคัดแยกกระดาษไว้ขาย	13.005	0.000*
4.ท่านนำขยะมูลฝอยสด หรือเศษอาหาร มาหมักทำปุ๋ย	0.219	0.883
5.ท่านนำวัสดุที่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นของใช้ในรูปแบบอื่น เช่น ทำแจกันดอกไม้จากขวดน้ำ	0.181	0.909

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.44 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับระดับการ
ปฏิบัติการนำได้คัดแยกเศษเหล็ก เศษโลหะ เพื่อนำไปขาย

		ต่ำกว่า 10,000	10,000- 19,999	20,000- 29,999	30,000 ขึ้นไป
	ค่าเฉลี่ย	3.56	4.04	4.24	4.58
ต่ำกว่า10,000	3.56	-	-0.483*	-0.680*	-1.019*
10,000-19,999	4.04		-	-0.197	-0.535*
20,000-29,999	4.24			-	-0.338
30,000 ขึ้นไป	4.58				-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.45 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับระดับการมี
การคัดแยกขวดพลาสติก/ ถุงพลาสติก/กระป๋องพลาสติกไว้ขาย

		ต่ำกว่า 10,000	10,000- 19,999	20,000- 29,999	30,000 ขึ้นไป
	ค่าเฉลี่ย	3.68	4.16	4.15	4.50
ต่ำกว่า10,000	3.68	-	-0.481*	-0.474*	-0.825*
10,000-19,999	4.16		-	0.007	-0.344
20,000-29,999	4.15			-	-0.351
30,000 ขึ้นไป	4.50				-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ตารางที่ 4.46 ผลต่างของค่าสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับระดับการปฏิบัติการค้าแยกขยะไว้ขาย

		ต่ำกว่า 10,000	10,000- 19,999	20,000- 29,999	30,000 ขึ้นไป
	ค่าเฉลี่ย	3.70	4.06	4.34	4.62
ต่ำกว่า 10,000	3.70	-	-0.367*	-0.648*	-0.920*
10,000-19,999	4.06		-	-0.281	-0.553*
20,000-29,999	4.34			-	-0.272
30,000 ขึ้นไป	4.62				-

ที่มา:จากการคำนวณ*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ผลการทดสอบปัจจัยด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมการจัดการขยะจากพฤติกรรมการนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการศึกษาพฤติกรรมการนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ แจกแจงเป็น รายข้อ ดังตาราง 4.43 พบว่า การคัดแยกเศษเหล็ก เศษโลหะเพื่อนำไปขาย การคัดแยกขวดพลาสติก ถุงพลาสติก/กระป๋องพลาสติกไว้ขายและการคัดแยกกระดาษไว้ขาย มีความแตกต่างตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มีพฤติกรรม การคัดแยกเศษเหล็ก เศษโลหะเพื่อนำไปขาย และการคัดแยกกระดาษไว้ขาย ต่ำกว่าผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนทุกระดับ ทั้งนี้ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000 บาท จะมีพฤติกรรมที่ดีกว่าที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-19,999 บาท ดังตารางที่ 4.44 และ ตารางที่ 4.46 การคัดแยกขวดพลาสติก ถุงพลาสติก/กระป๋องพลาสติกไว้ขาย ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มีพฤติกรรมต่ำกว่าผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนทุกระดับ ดังตารางที่ 4.45

4.3.6 ปัจจัยด้านสภาพพื้นที่อยู่อาศัย

Ho : ปัจจัยด้านสภาพพื้นที่อยู่อาศัยมีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Hi : ปัจจัยด้านสภาพพื้นที่อยู่อาศัยมีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.47 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านสภาพพื้นที่อยู่อาศัยกับการจัดการขยะแบบ 3 R

การจัดการขยะแบบ 3R	ค่า F	ค่า Sig
1. การลดปริมาณขยะ (Reduce)	2.258	0.106
2.การนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse)	2.426	0.090
3. การนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)	0.968	0.381

ที่มา:จากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ปัจจัยด้านสภาพพื้นที่อยู่อาศัยมีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ >0.05

4.3.7 ปัจจัยด้านช่องทางการรับรู้ข้อมูลด้านการจัดการขยะจากทางเทศบาล

Ho : ปัจจัยด้านช่องทางการรับรู้ข้อมูลด้านการจัดการขยะจากทางเทศบาลมีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Hi : ปัจจัยด้านช่องทางการรับรู้ข้อมูลด้านการจัดการขยะจากทางเทศบาลมีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.48 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านช่องทางการรับรู้ข้อมูลด้านการจัดการขยะจากทางเทศบาลกับการจัดการขยะแบบ 3R

การจัดการขยะแบบ 3R	ค่า F	ค่า Sig
1. การลดปริมาณขยะ (Reduce)	0.770	0.512
2.การนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse)	0.248	0.863
3. การนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)	0.877	0.453

ที่มา:จากการคำนวณ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า 0.05

ปัจจัยด้านช่องทางการรับรู้ข้อมูลด้านการจัดการขยะจากทางเทศบาลมีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ >0.05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 21,310 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรกำหนดขนาดตัวอย่าง ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 386 คน และสุ่มตัวอย่างมาวิจัย เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionair) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองและดัดแปลงมาจากการทบทวนวรรณกรรม มีเนื้อหาที่ครอบคลุมตัวแปรที่ต้องการศึกษา ทั้งหมด 4 ส่วน ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการขยะของประชาชน ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนโดยใช้หลัก 3R ได้แก่ Reduce Reuse Recycle แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ที่ใช้ในการวิเคราะห์คือสถิติเชิงพรรณนา เพื่อสรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษาใช้ในการบรรยายลักษณะข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้วิธีการทางสถิติทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และทดสอบค่าเฉลี่ยความแตกต่าง (F-test) โดยมีการตั้งค่านัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 95% ซึ่งผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ นำมาสรุป อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สรุปผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 52.8 มีอายุอยู่ในช่วง 36-45 ปี ร้อยละ 27.2 มีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ และอื่นๆ ร้อยละ 21.5 ระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ร้อยละ 25.9 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 72.3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 51.3 สภาพที่อยู่อาศัยบ้านอยู่ติดถนนหลัก ร้อยละ 45.9 ช่องทางหลักในการรับรู้ข้อมูลด้านการจัดการขยะจากทางเทศบาล ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ร้อยละ 56.7 และลำดับความรู้ที่ต้องการได้รับเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการขยะจากมากไปน้อย คือ วิธีการแยกขยะอย่างถูกวิธีคิดเป็นร้อยละ 57.8

5.1.2 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้หลัก 3R **ด้านการลดปริมาณขยะ (Reduce)** มีภาพรวมระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ย 3.57 โดย ท่านให้ความร่วมมือในการช่วยลดขยะมูลฝอย มีคะแนนการปฏิบัติเฉลี่ย 3.86 รองลงมาคือ ท่านเลือกซื้อสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ที่มีความคงทนถาวร และมีอายุการใช้งานได้นาน, ท่านเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะเช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่ม แทนการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ใหม่ทั้งหมด,ท่านเลือกใช้ถุงผ้าใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียว มากกว่าการใช้ถุงพลาสติกในการจับจ่ายสินค้า,ท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น มีคะแนนการปฏิบัติเฉลี่ย 3.75 , 3.60 , 3.38 และ 3.29 ตามลำดับ จากลำดับแสดงถึงการให้ความร่วมมือในการช่วยลดขยะมูลฝอย,การเลือกซื้อสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ ที่มีความคงทนถาวร และมีอายุการใช้งานได้นาน มีความใกล้เคียงกันในลำดับ 1 และ 2 แสดงว่ากลุ่มประชากรในเขตเทศบาลเมืองนางรอง มีพฤติกรรมพร้อมให้ความร่วมมือในการลดปริมาณขยะ ต่างจากการเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น อาจเนื่องจากปัจจุบันสินค้าหรือความต้องการสินค้าส่วนใหญ่ใช้ถุงพลาสติกบรรจุภัณฑ์

ด้านการนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) มีภาพรวมระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ “ปานกลาง” มีค่าเฉลี่ย 3.39 โดย ขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ ท่านได้คัดแยกเพื่อนำกลับมาใช้งานใหม่ มีคะแนนการปฏิบัติเฉลี่ย 3.55 รองลงมาคือ ท่านเลือกซื้อและใช้สินค้าที่ออกแบบมาให้ใช้ได้หลายครั้งได้เพื่อลดขยะ, ขยะประเภทขวดพลาสติกหรือขวดแก้ว ท่านได้นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่,ท่านนำเสื้อผ้าที่ชำรุดมาซ่อมแซมใช้ใหม่แทนการซื้อเสื้อผ้าใหม่,ท่านนำถุงพลาสติกที่ใช้แล้วมาทำความสะอาดแล้วนำมาใช้ใหม่ มีคะแนนการปฏิบัติเฉลี่ย 3.54 , 3.52 , 3.24 ตามลำดับ จากลำดับแสดงถึงพฤติกรรมการนำถุงพลาสติกที่ใช้แล้วมาทำความสะอาดแล้วนำมาใช้ใหม่ ในลำดับที่ 5 กับพฤติกรรมคัดแยกขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ เป็นลำดับที่ 1 วิเคราะห์ได้ว่าโดยปกติคนส่วนใหญ่จะไม่มีพฤติกรรมการนำพลาสติกมาทำความสะอาดแล้วใช้ใหม่อยู่แล้วกลุ่มประชากรเทศบาลเมืองนางรองก็เช่นกัน แต่ได้นำมาทำความสะอาดเพื่อขายให้แหล่งรับซื้อที่มีในชุมชน

ด้านการนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) มีภาพรวมระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ย 3.55 โดย ท่านมีการคัดแยกกระดาษไว้ขาย มีคะแนนการปฏิบัติเฉลี่ย 3.96 รองลงมาคือ ท่านมีการคัดแยกขวดพลาสติก/ถุงพลาสติก/กระป๋องพลาสติกไว้ขาย, ท่านได้คัดแยกเศษเหล็ก เศษโลหะ เพื่อนำไปขาย,ท่านนำวัสดุที่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นของใช้ในรูปแบบอื่น เช่น ทำแจกันดอกไม้จากขวดน้ำ,ท่านนำขยะมูลฝอยสด หรือเศษอาหารมาหมักทำปุ๋ย มีคะแนนการ

ปฏิบัติเฉลี่ย 3.93, 3.87 และ 3.17 ตามลำดับ ท่านนำวัสดุที่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นของใช้ในรูปแบบอื่น เช่น ทำแจกันดอกไม้จากขวดน้ำ มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ “น้อย” มีค่าเฉลี่ย 2.85 จากลำดับแสดงถึงพฤติกรรมการคัดแยกกระดาษไว้ขาย ในลำดับที่ 1 มีความแตกต่างจากพฤติกรรมการนำขยะมูลฝอยสด หรือเศษอาหารมาหมักทำปุ๋ย และการนำวัสดุที่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นของใช้ในรูปแบบอื่นเช่น ทำแจกันดอกไม้จากขวดน้ำ ในลำดับที่ 4 และ 5 นั้น พฤติกรรมการนำการคัดแยกกระดาษไว้ขาย เป็นสิ่งใกล้ตัว ง่ายต่อการคัดแยกและมีผลตอบแทน มีแหล่งรับซื้อในชุมชน ส่วนพฤติกรรมการนำขยะมูลฝอยสด หรือเศษอาหารมาหมักทำปุ๋ย และการนำวัสดุที่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นของใช้ในรูปแบบอื่นเช่น ทำแจกันดอกไม้จากขวดน้ำ นั้นยังขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่อย่างจริงจัง การให้คำแนะนำอย่างถูกวิธีจากผู้เชี่ยวชาญ และการแปรรูปหรือการประดิษฐ์ไม่มีการรวมกลุ่มกิจกรรมที่แน่นอน ไม่มีแหล่งรองรับหรือรับซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูป

นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยด้านอายุ , ด้านอาชีพ , ด้านระดับการศึกษา , ด้านระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน, ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ปัจจัยด้านสภาพที่อยู่อาศัย , ช่องทางหลักในการรับรู้ข้อมูลด้านการจัดการขยะจากเทศบาล มีผลต่อการจัดการขยะแบบ 3R ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ มีประเด็นที่น่าสนใจในการอภิปรายดังนี้

ปัจจัยพื้นฐานด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน จำนวนปีที่อาศัยในชุมชน ทำให้ระดับการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจมาจากเนื่องจากสมาชิกครอบครัวเกิดการช่วยเหลือกัน มีความรักความผูกพันต่อพื้นที่ที่อยู่อาศัย ต้องการเห็นชุมชนสะอาดน่าอยู่มีการจัดการขยะมูลฝอยสูงกว่าผู้อาศัยในชุมชนระยะเวลาไม่นาน การศึกษาทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น ดังนั้นการจัดการขยะของคนที่มีระดับการศึกษาจึงมีมากขึ้นไปด้วย อายุ อาชีพและรายได้ต่อเดือนมีส่วนร่วมในปัจจัยการจัดการขยะที่แตกต่างกัน ในด้านสภาพพื้นที่ที่อยู่อาศัย และช่องทางการรับรู้ข่าวสาร มีการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจากในพื้นที่มีการจัดการที่ดีอยู่แล้ว

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533) กล่าวว่า พฤติกรรมเป็นการแสดงออกของบุคคล โดยมีพื้นฐานมาจากความรู้ และทัศนคติของบุคคล การที่บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เนื่องมาจากการ

มีความรู้ และทัศนคติที่แตกต่างกัน ความแตกต่างกันในการแปลความสารที่ตนเองได้รับ จึงก่อให้เกิดประสบการณ์สั่งสมที่แตกต่างกัน อันมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคล

พิเชษฐ์ คงนอก (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดการขยะของชุมชนเทศบาลตำบลคอนหวาย อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อตรวจสอบระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับขยะและพฤติกรรมการจัดการขยะ รวมถึงศึกษาอิทธิพลของอายุ เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และอาชีพ ต่อความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับขยะและพฤติกรรมของประชากรในพื้นที่ตำบลคอนหวาย อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องขยะอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก แต่มีพฤติกรรมการจัดการขยะอยู่ในเกณฑ์ พอใช้ หากพิจารณาเกณฑ์ชี้วัดความเข้าใจในการจัดการขยะที่ร้อยละ 60 งานวิจัยนี้พบว่าเพศและอายุไม่ใช่เป็นตัวแปรหลักที่ความเข้าใจการจัดการขยะของชุมชน ในขณะที่ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ เป็นตัวแปรที่ควบคุมความสามารถในการตอบแบบสอบถาม กล่าวคือ บุคคลที่มีระดับการศึกษาและรายได้สูง และประกอบอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ มีความเข้าใจในการจัดการขยะที่ดี เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียด พบว่าตัวแปรทั้งสามมีความสัมพันธ์โดยตรงต่อกัน ผู้ที่ผ่านเกณฑ์ชี้วัดส่วนใหญ่ประกอบอาชีพข้าราชการและรัฐวิสาหกิจ และมีรายได้เกินกว่า 15,000 บาท มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ดังนั้น หากจะมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการจัดการขยะชุมชน กลุ่มเป้าหมายจึงควรเป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

วรพล ภูภักดี (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบึงวิชัยอำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 377 คนใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิเก็บตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอย พบว่าผลการศึกษาพบว่าประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือแม่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบึงวิชัยอำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์มีความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยในครัวเรือนโดยรวมอยู่ในระดับมากมีการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและตัวแปรที่ส่งผลต่อการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบึงวิชัยอำเภอเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ได้แก่ระดับการศึกษาซึ่งส่งผลเชิงลบและความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยส่งผลเชิงบวก โดยสร้างสมการถดถอยดังนี้ $Y = 2.497 - 0.061(X1) + 0.017(X4)$

5.3 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งนี้

จากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนากรอง อำเภอนากรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าการจัดการขยะของประชาชนโดยใช้หลัก 3R อยู่ในระดับปานกลาง ถึง ระดับมาก มีข้อเสนอแนะจากการศึกษาดังนี้

1. ควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยให้มากขึ้น โดยสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น หอกระจายข่าว เอกสารแผ่นพับ แจกจ่ายให้ความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์ของการจัดการขยะอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชน
2. ควรจัดกิจกรรมประชาชนเกิดความร่วมมือในการคัดแยกขยะ เช่น กิจกรรมขยะแลกไข่ หรือธนาคารขยะ เป็นต้น มีการจัดกิจกรรมในด้านการส่งเสริมความรู้ในการจัดการขยะ การคัดแยกขยะ การรณรงค์ลดการใช้ขยะ การแปรรูป และการใช้ซ้ำ ให้มากขึ้น
3. ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบทลงโทษ และความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยและความรู้เกี่ยวกับเทศบัญญัติขยะมูลฝอยของเทศบาลในพื้นที่เพื่อให้ประชาชนเกิดความรับผิดชอบต่อการจัดการขยะมูลฝอย
4. จัดเวทีประชาคมเพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ของตน

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตอื่นๆและนำผลการศึกษาที่ได้มาเปรียบเทียบเพื่อให้ได้ภาพรวมของประชาชน มีการติดตามผลการจัดการขยะมูลฝอยและนำมาพัฒนาพื้นที่นั้นๆต่อไป
2. ควรมีการศึกษาศาปปัญหาและความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้โดยประชาชนแสดงออกถึงความคิดเห็นได้อย่างมีอิสระ เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงการทำงานต่อไปอย่างมีอิสระ เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงการทำงานต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมมลพิษ [Online] http://www.pcd.go.th/info_serv/pol_state42.html

[วันที่ 21 มีนาคม 2560].

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม. (2558). รายงานการจัดการขยะประจำปี 2558. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม. สำนักงานเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์.

ดวงสมร พักสังข์. (2555). หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในชุมชนเขตคูสิตของกรุงเทพมหานคร. คณะวิทยาการจัดการ. ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ชูชีพ ศิริ. (2549). การจัดการขยะในเขตเทศบาลตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการเมืองการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นพดล จานชมภู. (2556). การศึกษาการจัดการขยะของชุมชนเทศบาลตำบลธาตุทอง อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ. การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค. สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา. สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

ปภาวิน เหิดขุนทด. (2554). พฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค, สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

ปรัชญา เวสารัชช์. (2528). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร. สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พิเชษฐ์ คงนอก. (2555). การศึกษาการจัดการขยะของชุมชนเทศบาลตำบลดอนหวาย อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 [Online].

<https://web.ku.ac.th/schoolnet/snet6/envi6/kot/kot3.htm> [วันที่ 21 มีนาคม 2560].

- ไพรัตน์ เดชะรินทร์. (2527). นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนา
ปัจจุบันของประเทศไทย ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ. ศักดิ์
โสภาการพิมพ์.
- มาลัย ให้ประเสริฐ. (2556). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาล
ตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. การศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
(การจัดการสิ่งแวดล้อม), คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์.
- วรพล ภูักดี. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตองค์การ
บริหารส่วนตำบลบึงวิชัย อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราช
ภัฏกาฬสินธุ์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พ.ค.-ส.ค. 2554.
- วรรณิการ์ ภูมิวงศ์พิทักษ์. (2540). ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ
ครอบครัวและชุมชนพัฒนา: ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนดวงแข เขตปทุมวันกรุงเทพฯ.
วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาบริหารและนโยบายสวัสดิการ
สังคม. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัฒนพงษ์ สิงห์พิเศษ. (2556). ความพร้อมของประชากรกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะ
ชุมชน อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตร
มหาบัณฑิต. การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค. สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา สำนัก
วิชาวิศวกรรมศาสตร์,มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- วิธวัฒน์ สวาศรี และคณะ. (2548). การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะอย่างยั่งยืนของผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องในพื้นที่ตำบลหนองแสง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดมหาสารคาม. สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย.
- วีรกาล อุปนันท์. (2556). การศึกษาแนวทางการกำจัดขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมขององค์การ
บริหารส่วนตำบลโนนยอ อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค.
สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา,สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์,มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- สันติ วิริโยพาร. (2554). การวางแผนการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอ
หนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์. การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. การ
บริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค. สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา สำนักวิชา
วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

- สมัชชา หนูทอง. (2556). ความรู้และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของผู้นำท้องถิ่น: กรณีศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี :ปัญหาพิเศษ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2533). แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม. [Online]. <http://www.novabizz.com/NovaAce/Attitude.htm> [วันที่ 21 มีนาคม 2560].
- สุรศักดิ์ โอสภิต. (2550). รูปแบบการจัดการขยะที่เหมาะสมกับเทศบาลดอยสะเก็ด อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- โสภิตสุดา มงคลเกษม. (2539). พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรม การคัดแยกขยะมูลฝอยของผู้ขับขีรยนต์ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- อकिन รพีพัฒน์. (2527). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคม และวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภการพิมพ์.
- อดิศักดิ์ ทองไข่มุกด์ สุณี ปิยะพันธุ์พงศ์ นภวัศ บัวสรวง และ อิมราน หะยีบา. (2546). การจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล. ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.

ภาคผนวก

แบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง
เทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง
เทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง [] หน้าข้อความตามความเป็นจริง

1. เพศ

[] 1.ชาย

[] 2.หญิง

2. อายุ

[] 1.ไม่เกิน 25ปี

[] 2. 25 – 35 ปี

[] 3. 36 – 45 ปี

[] 4. 46 – 55 ปี

[] 5. มากกว่า 55ปี

3.อาชีพ

[] 1. รับจ้างทั่วไป

[] 2. ทำนา/ทำไร่/ทำสวน

[] 3. ค้าขาย

[] 4. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

[] 5. พนักงานเอกชน

[] 6. อื่นๆ

4. ระดับการศึกษา

[] 1. ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า

[] 2. มัธยมศึกษาหรือ ปวช.

[] 3. อนุปริญญา/ปวส.หรือเทียบเท่า

[] 4.ปริญญาตรี

[] 5. สูงกว่าปริญญาตรี

5. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

[] 1. น้อยกว่า 1ปี

[] 2. 1 – 2 ปี

[] 3. 3 – 5 ปี

[] 4. 6 – 9 ปี

[] 5. 10 ปีขึ้นไป

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- [] 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท [] 2. 10,000 – 19,999 บาท
[] 3. 20,000 – 29,999 บาท [] 4. 30,000 บาท ขึ้นไป

7. สภาพพื้นที่อยู่อาศัย

- [] 1. บ้านอยู่ติดถนนหลัก [] 2. บ้านอยู่ในซอยรถขนขยะเข้าออกได้
[] 3. บ้านอยู่ในซอยรถขนขยะเข้าออกไม่ได้

8. ช่องทางหลักในการรับรู้ข้อมูลด้านการจัดการขยะจากทางเทศบาล (ตอบเพียงข้อเดียว)

- [] 1. ประชาสัมพันธ์เสียงไร้สายของเทศบาล [] 2. ประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของชุมชน
[] 3. ป้ายประชาสัมพันธ์/ใบปลิว [] 4. รถประชาสัมพันธ์ของเทศบาล

9. เรียงลำดับความรู้ที่ต้องการได้รับเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการขยะจากมากไปน้อย

(เรียงลำดับความต้องการ โดยใส่ตัวเลข 1 – 5 ให้ 1 เป็นลำดับความรู้ที่ต้องการมากที่สุด)

- [] วิธีการแยกขยะอย่างถูกวิธี
[] วิธีการลดปริมาณขยะ
[] วิธีทำปุ๋ยหมักชีวภาพ/น้ำหมักชีวภาพจากขยะเปียก
[] การนำวัสดุเหลือใช้มาประยุกต์ใช้ใหม่
[] อื่นๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามด้านข้อความเกี่ยวกับ ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการขยะของประชาชน
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย x ลงในหน้าข้อความที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

ด้านความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมด้านการจัดการขยะมูลฝอย

1. ขยะชนิดใดที่สามารถนำมาทำเป็นปุ๋ยหมักได้

ก. เปลือกผลไม้ - เศษอาหาร

ข. เศษใบไม้ - เศษกระดาษ

ค. ถุงพลาสติก - ซากสัตว์

ง. มูลสัตว์ - ขวดน้ำพลาสติก

2. โรคใดที่เกิดจากขยะ

ก. ไข้มาลาเรีย

ข. ไข้หวัด

ค. เอดส์

ง. อูจจาระร่วง

3. สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาขยะคืออะไร

ก. ขาดความร่วมมือ

ข. ความเห็นแก่ตัว

ค. ขาดความรู้ และความรับผิดชอบ

ง. ถูกทุกข้อ

4. ใครควรมีหน้าที่ในการจัดการขยะในชุมชน

ก. เจ้าหน้าที่อนามัย

ข. ผู้นำชุมชน อสม.

ค. เทศบาล

ง. ทุกคนในชุมชน

5. ข้อใดต่อไปนี้เป็น ขยะมูลฝอยพิษ

ก. กระจกน้ำอัดลม

ข. กิ่งไม้ / ใบไม้

ค. ถู่น้ำเกลือ / เข็มฉีดยา

ง. มูลสัตว์

ด้านความรู้ความเข้าใจ และทักษะการปฏิบัติการจัดการขยะ

6. ข้อใดเป็นขยะมูลฝอยที่ใช้เวลาในการย่อยสลายนานที่สุด

ก. โฟม

ข. มูลสัตว์

ค. ซากพืช / สัตว์

ง. เศษอาหาร

7. ต่อไปนี้ข้อใดที่ท่านคิดว่าเป็นปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยมากที่สุด

ก. ประยุทธ์ ไม่ทิ้งขยะมูลฝอยลงถังรองรับขยะมูลฝอย

ข. สรรยุทธ์ ไม่ได้คัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง

ค. พิมพ์ลดา ซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัย

ง. คำแพง ไปซื้อของที่ตลาดโดยนำถุงผ้าไปใส่ของด้วยทุกครั้ง

8. ต่อไปนี้ข้อใดเป็นสาเหตุปัญหาการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอย

ก. ประชากรมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ข. บริษัทอุตสาหกรรมผลิตสินค้าเพิ่มมากขึ้น

ค. ประชาชนขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ง. ประชาชนไม่ทิ้งขยะมูลฝอยลงถังรองรับขยะมูลฝอย เนื่องจากมีถังรองรับขยะมูลฝอยไม่เพียงพอ

9. บุคคลในข้อใดต่อไปนี้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ก. ดาวิกา สงสารคนเก็บขยะมูลฝอยจึงไปช่วยเก็บขยะมูลฝอยด้วย

ข. อาริยา ทิ้งขยะมูลฝอยลงถังเสมอ แต่ไม่แยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง

ค. เอมมี เห็นขยะมูลฝอยตกอยู่แล้วบอกคนเก็บขยะมูลฝอยให้มาเก็บไปทิ้ง

ง. ตึกกี้ เห็นขยะมูลฝอยตกลงพื้นแล้วรีบไปเก็บขยะมูลฝอยโดยแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง

10. แนวทางต่อไปนี้ ข้อใดเป็นแนวทางที่น่าจะช่วยแก้ปัญหาที่ดีที่สุดของการที่คนไม่ร่วมมือในการคัดแยกขยะมูลฝอย

ก. แจกถังรองรับขยะมูลฝอยเพื่อไว้สำหรับการคัดแยกขยะมูลฝอย

ข. สาธิตวิธีการคัดแยกขยะมูลฝอยแก่ประชาชนทุกหลังคาเรือน

ค. รัฐบาลออกกฎหมายให้ทุกบ้านมีการคัดแยกขยะมูลฝอยทุกหลังคาเรือน

ง. การอบรมเรื่องการคัดแยกขยะมูลฝอยโดยใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อม

ศึกษา

ตอนที่3 แบบสอบถามด้าน ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนโดยใช้หลัก

3R ได้แก่ Reduce Reuse

Recycle จำนวน 15 ข้อ

คำชี้แจง : คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องแต่ละหัวข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
ดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	มีการปฏิบัติเป็นประจำ
ปฏิบัติมาก	มีการปฏิบัติบ่อยครั้ง
ปฏิบัติปานกลาง	มีการปฏิบัติเป็นครั้งคราว
ปฏิบัติน้อย	มีการปฏิบัติไม่บ่อย
ปฏิบัติน้อยที่สุด	ไม่เคยมีการปฏิบัติ

ข้อ	คำถาม	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	1. การลดปริมาณขยะ (Reduce)					
1.1	ท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น					
1.2	ท่านเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีชนิดเติม (Refill) เพื่อลดปริมาณขยะเช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่ม แทนการซื้อสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ใหม่ทั้งหมด					
1.3	ท่านเลือกใช้ถุงผ้าใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าการใช้ถุงพลาสติกในการจับจ่ายสินค้า					
1.4	ท่านให้ความร่วมมือในการช่วยลดขยะมูลฝอย					
1.5	ท่านเลือกซื้อสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ที่มีความคงทนถาวร และมีอายุการใช้งานได้นาน					

ข้อ	คำถาม	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	2. การนำวัสดุกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse)					
2.1	ท่านนำถุงพลาสติกที่ใช้แล้วมาทำความสะอาดแล้วนำมาใช้ใหม่					
2.2	ท่านนำเสื้อผ้าที่ชำรุดมาซ่อมแซมใช้ใหม่ แทนการซื้อเสื้อผ้าใหม่					
2.3.	ท่านเลือกซื้อและใช้สินค้าที่ออกแบบมาให้ใช้ได้หลายครั้งได้เพื่อลดขยะ					
2.4	ขยะประเภทขวดพลาสติกหรือขวดแก้ว ท่านได้นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่					
2.5	ขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ ท่านได้คัดแยกเพื่อนำกลับมาใช้งานใหม่					
	3. การนำวัสดุหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ (Recycle)					
3.1	ท่านได้คัดแยกเศษเหล็ก เศษโลหะ เพื่อนำไปขาย					
3.2	ท่านมีการคัดแยกขวดพลาสติก/ถุงพลาสติก/กระป๋องพลาสติกไว้ขาย					
3.3	ท่านมีการคัดแยกกระดาษไว้ขาย					
3.4	ท่านนำขยะมูลฝอยสด หรือเศษอาหารมาหมักทำปุ๋ย					
3.5	ท่านนำวัสดุที่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นของใช้ในรูปแบบอื่น เช่น ทำแจกันดอกไม้จากขวดน้ำ					

ตอนที่4 ข้อเสนอแนะในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในการตอบข้อมูลในแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

นายทศพร อารณ์พงษ์ เกิดวันที่ 10 มิถุนายน 2517 สถานที่เกิดที่ อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ประวัติการศึกษา ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เทคโนโลยีอุตสาหกรรมก่อสร้าง) สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ประวัติการทำงาน ปี พ.ศ. 2548 – 2549 ตำแหน่งนายช่างโยธาระดับ 2 องค์การบริหารส่วนตำบลโกรกแก้ว อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ ปี พ.ศ. 2549 – 2558 ตำแหน่งนายช่างโยธาระดับ 2 – 6 สำนักงานเทศบาลเมืองนางรอง อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์ ปี พ.ศ. 2559 – ปัจจุบันตำแหน่งนายช่างโยธาชำนาญงาน สำนักงานเทศบาลเมืองนางรอง อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์ ตำแหน่งปัจจุบัน นายช่างโยธาชำนาญงาน สำนักงานเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ สถานที่ทำงาน สำนักงานเทศบาลเมืองนางรอง จ.นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

